

ČESKÝ EXPORT

9 2020 A PODNIKÁNÍ

DESIGN PRO EXPORT

Čeští skláři našli pro lustry
moderní vzhled i funkci

MEZINÁRODNÍ OBCHOD

Kanaďané objevili craftová piva,
minipivovarů rychle přibývá

SERVIS PRO PODNIKATELE

Programy ekonomické migrace pomohly
do českých firem kvalifikovaným Japoncům,
Indům i Američanům

Andské země se probouzejí po koronakrizi

Partneři:

BusinessInfo.cz
Oficiální portál pro podnikání a export

Český export
a podnikání online

NEZÁVISLÝ / KRITICKÝ / FASCINUJÍCÍ

ČASOPIS

AUTO MOTOR A SPORT

O AUTECH NEZÁVISLE,
KRITICKY A FASCINAČNĚ!

 [amsCZ](#) [amszech](#)

mfpredplatne.cz

Mohu vám darovat kávu?

Když vejde v Kolumbii do klasické pouliční kafe-terie, vypadá to obvykle nějak takhle. Prodavačka je sice ještě plně zaměstnána obsluhou předešlých zákazníků, ale hned vás periferně zaznamená. Pošle vám rychlý úsměv a oslovení „a la orden“, tedy řekněme „k vašim službám“. Když přijde na řadu, nezeptá se, co chcete koupit, ale použije sloveso „regalar“. Tedy doslova co vám může „darovat“. Když dojde na placení, zjistíte, že to byl sice jen slovní obrat a účet je potřeba normálně vyrovnat, ale stejně se transakce drží díky použitým výrazům v jisté veleucitě rovině. Prodavačka je tak ochotná, milá a přičinlivá, jako byste právě kupovali nejmíň luxusní limuzínu, ne jenom solenou housku a káfe.

Jestli je něco pro Kolumbijce typické, tak je to zdvořilost. A druhá vlastnost, která Evropana plného předsudků při cestě do andských oblastí překvapí ještě víc, je pracovitost místních lidí. Do práce chodí brzy a na čas, službu zákazníkovi odvedou rychle, ale v přátelském duchu. To pak člověka skoro mrzí, že už v té bance nebo na úřadě svou věc vyřídil. Klidně by si s tím milým zřízcem na přepážce poklábosil o trochu déle.

Kolumbijci žijící v Andách rozhodně nepasují do stereotypu o bohémských Latinoameričanech, kteří celý den lelkují a všechnu práci odloží na ten zítřek, který nikdy nepřijde. Naopak jsou překvapivě kon-

zervativní, ctí rodinu, mnozí chodí pravidelně do kostela a zachovávají si elementární pokoru a životní disciplínu. Kdo by hledal v souladu s předsudkem nějaké ty jihoamerické bohémy, musí sestoupit spíš za lidmi z pobřeží zvanými Costeños.

Směs klidu, zdvořilosti a konzervativního chování lze vidět i u obyvatel horských oblastí dalších andských zemí – Peru, Ekvádoru nebo Chile. Snad je to dáno větší příměsí indiánské krve, kterou horší Latinos mají. Snad studenějším podnebím, které stejně jako v Evropě i v Andách zcela přirozeně chladí horké hlavy a vede k rezervovanějšímu chování. Pro byznys jsou každopádně na pernou práci přivyklí a dnes už často také zdravě ambiciózní lidé z And zajímavým spoluhráčem. I když je teď ještě víc než Evropu testuje koronavirus, který měl na jižní polokouli v minulých měsících lepší podmínky pro šíření, protože tam vyvrcholilo zimní období. Andské země ale už spouštějí rozsáhlou modernizaci a restart svých ekonomik. ✘

Tomáš Stingl
stingl@mf.cz

OBSAH

TÉMA

- Andský region chystá obnovu po pandemii 4
- Nové šance jsou ve vodě i v odpadech 7
- Kolumbie vyhlásila na podporu utrácení dny bez DPH 8
- Jak na registraci značky? Správný postup předejde sporům 10
- Obchodní jednání s Latinoameričany má až familiární atmosféru 12
- Potřebujeme víc než jen vývoz mědi, ví po pandemii Chile 13
- Českému pivu karanténa uškodila, hruškovici našťestí ne 14
- Peru chce zmodernizovat nemocnice, ale i těžbu a zemědělství 16
- Mercosur může být partnerem na cestě z pandemické krize 18

MOZAIKA ZE SVĚTA

- Digitalizuje se zdravotnictví v Salvadoru i ména v Číně 22

DESIGN PRO EXPORT

- 400 projektů pro design. CzechTrade spojuje podniky s designéry 25
- Elite Bohemia posouvá tradici českých svítidel k modernímu stylu 26
- Krize nutí lidi přemýšlet jinak 27

MEZINÁRODNÍ OBCHOD

- V Kanadě rychle přibýlo pivovarů, restrikce na pití alkoholu slábnou 28

SERVIS PRO PODNIKATELE

- Ukrajinci, Indové či Filipínci. Programy ekonomické migrace přivedly sílu z ciziny 30
- BusinessInfo.cz: Startup z Ostravy vyvinul exoskelet na pomoc postiženým 32

KALENDÁŘ

- České oficiální účasti na veletrzích a výstavách Akce exportního vzdělávání CzechTrade 34

ČESKÝ EXPORT
A PODNIKÁNÍ

CzechTrade

MINISTERSTVO PRŮMYSLU A OBCHODU

CZECHINVEST
Agentura pro podporu podnikání a investic

ČESKÝ EXPORT A PODNIKÁNÍ

Příloha týdeníku Euro a měsíčníku Profit vzniká ve spolupráci s agenturami CzechTrade, CzechInvest a Ministerstvem průmyslu a obchodu

REDAKČNÍ RADA
Štěpánka Filipová
Marcela Havlová
Pavel Hubáček
Jana Kohoutová
Marie Košťálová
Zuzana Pluhařová
Zuzana Synková
Martin Zíka

Mezi Vodami 1952/9
143 00 Praha 4
www.mf.cz

ŠÉFREDAKTOR
Tomáš Stingl

GRAFIK:
Petr Malinovský

KOREKTORKA:
Rea Čepelová

INZERCE
E-mail: obchod@mf.cz

TISK
Triangl, a. s.

Samostatně neprodejné
Číslo 9, vychází 21. září 2020.

2020 © Mladá fronta a. s.

Veškerá práva vyhrazena.
Jakékoli užití části nebo celku, zejména přetisk včetně šíření jakýmkoli způsobem bez výslovného svolení vydavatele, je zapovězeno.

Český export a podnikání online
www.euro.cz/byznys/export-a-podnikani/

Foto na titulní straně:
Žena si nasadila roušku kvůli koronaviru v chilském městě Villarica.

Foto: Shutterstock.com

mladá fronta

Roušky se staly samozřejmou součástí života Peruánců.

Andský region chystá obnovu po pandemii

V Chile, Peru, Kolumbii i v dalších andských regionech trvala krize kvůli koronaviru déle než v Evropě a vrcholila teprve před několika týdny. Perspektivní ekonomiky teď hledají cestu, jak začít po pandemii léčit ekonomiku.

Nejvýraznějším trendem letošního roku je z hlediska exportérů vliv pandemie na podobu globální ekonomiky. Nicméně postpandemická realita není pouze realitou komplikací, ale také příležitostí. Dochází k proměně zahraničních trhů, které je třeba se přizpůsobit. Pro země Latinské Ameriky, jež se až na výjimky staly epicentrem pandemie, situace byla a stále je skutečnou výzvou.

Hospodářská komise OSN pro Latinskou Ameriku a Karibik tvrdí, že hloubka krize nemá v latinskoamerických a karibských zemích

v posledních letech obdoby. Komise předpokládá, že nezaměstnanost v regionu vzroste v letošním roce na 13,5 procenta, což je asi 44 milionů lidí. Podíl osob žijících v chudobě má přerůst až 37 procent, tedy asi 231 milionů osob. Hrubý

Komise předpokládá, že nezaměstnanost v regionu letos vzroste na 13,5 procenta. Hrubý domácí produkt klesne o víc než devět procent.

domácí produkt klesne o víc než devět procent.

KARANTÉNA V NĚKTERÝCH MÍSTECH TRVÁ OD BŘEZNA DOSUD

Přestože největší pozornost médií je věnována dramatické situaci v Brazílii, andské republiky, Kolumbie, Chile a Peru, čelily podobným výzvám. Jen hlavní města Peru a Kolumbie, Lima a Bogota, mají každé kolem 10 milionů obyvatel a chilská metropole Santiago de Chile čítá více než 6,5 milionu obyvatel. V andské oblasti se přistupovalo poměrně radikálně ke striktním

karanténním opatřením, jež byla v platnosti po dobu několika měsíců. Ve sledovaných zemích byla karanténa vyhlášena v rozmezí od 15. do 25. března, přičemž v Peru oblasti, označené za ohniska, zůstávají v karanténním režimu. Stejně je tomu v Chile, kde v ohniscích platí bez formálně uděleného povolení zákaz vycházení.

V Kolumbii vláda postupně reaktivuje jednotlivé ekonomické sektory a ve výsledku jsou restriktivní opatření ve větší míře na zodpovědnosti místních úřadů. V každém případě se lze snadno dopočítat doby platné karantény, která byla koncem srpna za hranici 160 dní.

Navzdory velmi přísným opatřením se všechny tři země pohybují v řádu stovek tisíc nakažených. Společnými jmenovateli této situace jsou velikost neformálního sektoru a normalizovaná společenská nerovnost, špatný přístup ke zdravotní péči sociálně slabších vrstev obyvatel, dezinformace a další faktory. Média tak neustále oddalovala odhady kulminace pandemie, zatímco vlády vyhlášovaly programy podpory pro nejchudší vrstvy obyvatel, malé a střední podniky a programy na zabezpečení kontinuity existujících pracovních míst. Podpora regionu se dostavila i od Mezinárodního měnového fondu.

PODNIKATELÉ SOBĚ

Tyto okolnosti měly vliv na latinsko-americký styl obchodního vyjednávání i na tamější firemní kulturu. Mluví se o probuzení a aktivizaci soukromého sektoru, který v mnoha latinskoamerických zemích neváhal vyčlenit prostředky na potřebné a smysluplné projekty. Například několik nejlivnějších chilských podnikatelů iniciovalo fond s cílem přispět 50 miliard dolarů k řešení těch nejakutnějších potřeb ve

V Chile dohlíží na dodržování ochranných opatření policie nekompromisně.

zdravotnickém sektoru. Podobné iniciativy se však objevovaly po celém kontinentě. Velký skok byl zaznamenán na poli digitalizace, která tento region neminula. Významné bylo i nasazení vědců a pokrok na poli výzkumu a vývoje v jednotlivých zemích, kde se začalo pracovat na vývoji vlastních, převážně zdravotnických produktů.

RECEPTY NA CESTU Z KRIZE

Aby andský region zvládl dostat se z postpandemické krize úspěšně, je zapotřebí postupovat podle správného receptu. Podle Meziamerické rozvojové banky (IDB) by nyní lokální administrativy měly soustředit veškerou svou energii na princip „build back better“, tedy budovat, respektive obnovovat lépe, kvalitněji, efektivněji. IDB například uvádí, že v regionu Latinské Ameriky a Ka-

Více o vzestupu digitalizace v Chile

ribiku jsou náklady obchodu dané nekvalitní infrastrukturou a dalšími překážkami o téměř 60 procent vyšší než v Asii, a doporučuje zaměřit se na odstranění deficitu infrastruktury.

Ekonomiky andského regionu, Kolumbie, Peru a Chile, sdílejí liberální ladění v pohledu na mezinárodní obchod a jsou také velmi proexportně orientované. Důkazem, že je to skutečnost, a ne pouhá proklamace, je fakt, že všechny tři země mají uzavřenou dohodu o volném obchodu s Evropskou unií. S Kolumbií a Peru (a Ekvádorem) byla v roce 2013 podepsána mnohostranná obchodní dohoda o volném obchodu a s oběma zeměmi se od téhož roku prozatímne provádí.

S tím došlo k okamžitému odstranění cel u všech průmyslových výrobků (část z nich byla liberalizována ihned, ostatní během pěti až desetiletých přechodných období). Jedná se o dohodu „nové generace“, které jsou EU vyjednávány se třetími zeměmi od roku 2006 a upravují též oblast služeb, práv k duševnímu vlastnictví, technických překážek obchodu, veřejných zakázek a udržitelného rozvoje.

Mezi EU a Chile probíhá od roku 2017 modernizace existující dohody o volném obchodu, která je v platnosti od roku 2003. Od modernizované dohody lze očekávat další zjednodušení celních procedur, mo-

VÝVOJ PANDEMIE V ANDSKÝCH ZEMÍCH

Země	Celkem případů k 14. 9. (v tisících)	Případů na milion obyvatel k 14. 9.	Počet úmrtí k 14. 9.	Denní přírůstek k 14. 9.	Odhad změny HDP v roce 2020	Přijátá fiskální finanční pomoc k 6. 6. 2020 (v procentech z HDP)	Výše podpory od MMF (v milionech dolarů)
Kolumbie	722	14 712	23 123	5573	-5,6 %	2,5	10 800
Peru	734	22 812	30 812	4241	-13 %	4,8	11 000
Chile	436	24 180	12 013	1685	-7,9 %	5,7	23 930

Foto: Shutterstock.com

derní ustanovení týkající se pravidel původu a ochrany práv duševního vlastnictví, moderní sanitární a fyto-sanitární opatření, ustanovení k investicím, zlepšení přístupu v sektoru energetiky a surovin, přístup na trh s veřejnými zakázkami, na trh služeb či společný postup v oblasti udržitelného rozvoje. České firmy se tudíž nacházejí ve velmi výhodném postavení, co se spolupráce a vývozu do těchto zemí týče.

TICHOMOŘSKÁ ALIANCE

Kolumbie, Peru a Chile (a také Mexiko) jsou členy regionálního integračního uskupení Tichomořská aliance, které může hrát roli hybatele na cestě

Turistický ruch je v troskách, jindy přeplněné historické centrum peruánského města Cuzca v současnosti zeje prázdnotou.

z krize. Jeho vizí je totiž jednotné vystupování za účelem přilákání investorů a pronikání na nové trhy. Mezi prioritní oblasti zájmu země aliance patří vzdělávání, věda, technologie a inovace, usnadnění a modernizace

votnictví, 34 procent komunitních, 17 procent vzdělávání). Organizátoři hodlají akcelarovat osm vybraných vítězných projektů a pomoci jim při uvedení jejich produktů do provozu a následně na trh. Aliance

Několik nejvlivnějších chilských podnikatelů iniciovalo fond s cílem přispět 50 miliard dolarů k řešení těch nejakutnějších potřeb ve zdravotnickém sektoru.

vzájemného obchodu, pomoc malým a středním podnikům v začlenění do zahraničního obchodu, a především realizace těchto priorit konkrétními aktivitami v praxi.

Tichomořská spolupráce se ukázala jako prospěšná během pandemie například v podobě iniciativy Síť technologického transferu Tichomořské aliance Transferenci-AP, která ve spolupráci s Meziamerickou rozvojovou bankou vyhlásila začátkem května hackathon s cílem shromáždit a podpořit inovativní projekty v boji proti pandemii koronaviru. Během zhruba jednoho měsíce se sešly téměř čtyři stovky projektů (49 procent z oblasti zdra-

dále realizovala aktivity na podporu vzniku akčního plánu programu Digitálního talentu v rámci svých členů a vystupovala aktivně v propojování veřejných a privátních aktérů na tomto poli. Víze Aliance 2030 (investice do digitalizace, infrastruktury, čistých energií, důraz na udržitelnost, boj proti klimatické změně) jsou pro jejich dlouhodobý charakter nadčasové i v kontextu pandemie. Aliance navíc deklaruje zájem aktivně spolupracovat s pozorovatelskými zeměmi (mezi nimi figuruje i ČR). x

Linda Slovákova
Oddělení Amerik, sekce EU a zahraničního obchodu
Ministerstvo průmyslu a obchodu

Podpora pro vývoz

Podnikatelské aktivity českých firem v teritoriu mohou být částečně finančně podpořeny z prostředků MPO ve formě projektu na podporu ekonomické diplomacie. Případné podněty je vhodné s dostatečným časovým předstihem avizovat zastupitelskému úřadu a zahraniční kanceláři CzechTrade v dané zemi a také oddělení Amerik MPO (slovakova@mpo.cz). Je rovněž možné využít dalšího nástroje podpory exportu, tedy českých oficiálních účastí na veletrzích či projektů NOVUMM a NOVUMM KET, který též nabízí zvýhodněnou účast na zahraničních výstavách a veletrzích. x

Nové šance jsou ve vodě i v odpadech

Koronakrize ještě podtrhla rezervy, které mají andské státy v některých odvětvích hospodářství. Nyní přichází čas pro nové investice a projekty, od budování metra přes stavbu vodních nádrží až po větší digitalizaci státní správy.

Hospodářství andských zemí je hodně ovlivněno specifickými přírodními podmínkami a v každé zemi má trochu jiný profil. V období po vrcholu pandemie se otevírají nové obchodní šance zejména v pěti oblastech ekonomiky.

1. INFRASTRUKTURA

Veřejné i soukromé investice budou směřovat zejména do infrastrukturálních projektů, ať už se bude jednat o městskou hromadnou dopravu v rámci klíčových aglomerací, důraz na kvalitnější meziregionální silniční, železniční či námořní síť, nebo digitální infrastrukturu. Dlouhodobě se do infrastruktury snaží investovat Peru. Velmi aktivní je v tomto ohledu také kolumbijská vláda, která dává najevo připravenost pracovat na vlastní smart dopravní infrastruktuře, ale také na digitalizaci venkova. Na brzké zahájení velkého projektu v podobě výstavby nové linky metra v hlavním městě se chystá i Chile. Investice do udržitelné a ekologické infrastruktury mohou v Latinské Americe ovlivnit oblasti distribuce příjmů, zaměstnanosti, růstu hrubého domácího produktu, růstu produktivity a intenzivnějšího zapojení do mezinárodního obchodu.

2. VODOHOSPODÁŘSTVÍ A ODPADNÍ SEKTOR

Pandemie koronaviru vynesla na světlo slabiny regionu v oblasti vody a odpadů, byt jsou do určité míry důsledkem extrémních klimatických jevů a přírodních katastrof. Navíc fungující vodohospodářský a odpadní sektor je v situaci pandemie prioritou. Přístup k pitné vodě v Peru dodnes postrádají zhruba čtyři miliony obyvatel. Zájem o nové technologie z oblasti čištění odpadních vod, nakládání s vodními zdroji či geologický průzkum jsou dlouhodobě předmětem

Foto: Shutterstock.com

Chile zvyšuje díky vhodným přírodním podmínkám podíl energie z větru a slunce.

zájmu například peruánské vlády. Chile, ač je přístup domácností k pitné vodě dostatečný, se v minulém roce potýkalo s největším registrovaným suchem, a proto je voda tématem číslo jedna. Ekonomika země je totiž orientovaná na sektory náročné na vodu (těžba, zemědělství, rybolov). Podle plánu Chile 30/30 je zapotřebí posílení vodní infrastruktury včetně investic do nových velkých i menších vodních nádrží, šetrné zacházení s vodou či hledání nových vodních zdrojů. Kolumbie si rovněž uvědomuje hrozbu nedostatku vody, a proto si stanovila cíle typu opětovného použití až 50 procent odpadních vod do roku 2022, do roku 2030 zvýšení hydrologické produktivity, zvýšení podílu vyčištěné odpadní vody.

3. CÍRKULÁRNÍ EKONOMIKA

Princip přeměny odpadů na zdroje je nejenom heslem udržitelnosti, ale také formou investice, která přináší snižování nákladů. Řešení cirkulární ekonomiky mohou mít také pozitivní vliv na zaměstnanost, produktivitu a konkurenceschopnost společnosti, což jsou v postpandemickém světě žádoucí výstupy. Cirkulární využívání materiálů a odpadů nachází uplatnění napříč odvětvími, od stavebnictví přes energetiku až po zemědělství. Průkop-

níkem tematiky cirkulární ekonomiky v andském regionu je Kolumbie. Té v menší míře sekunduje také Chile. Rozšíření tohoto trendu lze očekávat i ve zbytku regionu.

4. ICT

Poptávka po informačních technologiích ze zjevně daných příčin raketově vzrostla i v andském regionu. Obrovský boom zaznamenala e-commerce, již v regionálním průzkumu vévodí Kolumbie. Jednotlivé země již před krizí chápaly digitalizaci jako prostředek modernizace a zvýšení produktivity, nicméně krize celý proces urychlila a umocnila. V Peru vzrostly příjmy z e-commerce v důsledku pandemie začátkem dubna o 900 procent. Stále však existuje prostor pro další pokrok, budováním infrastruktury ve venkovských oblastech počínaje, digitalizací státní správy konče. Například Chile deklaruje do konce tohoto roku implementovat digitální identitu a dosáhnout interoperability dat. Co se týče soukromého sektoru, společnost Google zde plánuje investovat 200 milionů dolarů a v podobném duchu se vyjádřila i společnost Oracle.

5. ČISTÉ ZDROJE ENERGIE

Ekologicky šetrná energetika je vyzdvihována jak v národních programech, tak i v rámci agendy Tichomořské aliance. Navíc vzhledem k přírodním podmínkám ve sledovaných andských státech nacházíme ideální podmínky pro implementaci alternativních zdrojů energie. Strategie zvýšit podíl energie vyrobené z obnovitelných zdrojů se odráží i v klíčových vládních dokumentech kolumbijské vlády, jejíž vize je k roku 2023 dosáhnout 15procentního podílu. Chile plánuje dle koncepčního materiálu vlády pro dlouhodobou energetickou politiku do roku 2050 produkovat energii ze 60 procent z obnovitelných zdrojů, přičemž do roku 2040 chce vyřadit všech 28 svých uhelných elektráren. Na zapojení obnovitelných zdrojů energie, které nejsou dosud příliš rozšířené, se chystá i Peru. x

Příležitosti v chilském vodohospodářství a odpadech

Linda Slovákova
Oddělení Amerik, sekce EU a zahraničního obchodu
Ministerstvo průmyslu a obchodu

Kolumbie vyhlásila na podporu utrácení dny bez DPH

Úřady v Kolumbii se snaží po koronavirovém útlumu rozhýbat ekonomiku. Více úkonů je nyní možné vyřídít digitálně, zaměstnanci mohli díky výjimce udělené vládou vybrat předčasně miliardy ze speciálních fondů. Lidem bez příjmů úřady i dobrovolní dárci kupují potravinové balíčky, uvádí Pavel Eichner, ředitel zahraniční kanceláře CzechTrade v Bogotě.

► Přichází po půlročních přísných opatřeních proti koronaviru konečně otevření země?

V Kolumbii se pandemie šíří ve vlnách a s tímto vědomím je třeba k číslům přistupovat. Další vývoj je jen obtížně odhadnutelný. Země velmi brzy zavedla přísná opatření – již v březnu vyhlásila první formu karantény a až na konci srpna vláda ohlásila uvolnění od září, avšak panují velké obavy, jaké to bude mít důsledky. Kolumbie si nemůže dovolit dále omezovat ekonomiku, která potřebuje znovu nastartovat.

► Jak tedy situace doléhá na ekonomiku?

Díky relativně dobrým obdobím před koronavirem měla země určité rezervy, jež mohla čerpat a nezadlužit se tak jako některé okolní státy. Nemalé zadlužení se však odehrává i zde, především kvůli politice na podporu malých a středních podniků, které měly zákaz činnosti, a chudších vrstev, jež často pracují v neformálním zaměstnání. Jde o lidi, kteří přišli ze dne na den o veškeré příjmy a ani nemají velké úspory. Velkým pozitivem byly reformy, jež přišly před několika lety a které zajistily určitou povinnou formu spojení pro všechny zaměstnance do speciálních fondů, které lze vybrat většinou pro velké výdaje spojené například s pořízením bytů či velkými zdravotními

výdaji. Z těchto fondů vyčerpali Kolumbijci na základě výjimky od státu v přepočtu desítky miliard korun, což jim dovolilo do určité míry přežít krizi. Tyto peníze ale ve fondech budou chybět na původně zamýšlené účely.

► Promítla se krize do bezpečnostních poměrů v zemi, která v poslední době hodně vylepšila svou reputaci?

Ztráta příjmů se bohužel promítla do navýšení kriminality, především krádeží na ulici, přepadávání a vykrádání domů. Hlavním problémem je již zmíněná neformálnost smluv. Jsou lidé, kteří chtějí

vat. Například počet vražd a únosů se za posledních 20 let snížil z desítek tisíc ročně na desítky či stovky případů. Tato úroveň trvá. Skokově se ale navýšily například krádeže kol či telefonů. Bezpečná Kolumbie je jednou z priorit současné vlády a napomáhá tomu i silný vliv z USA, které výrazně finančně dotují Kolumbii v boji proti drogové mafii. Dá se tak očekávat pokračování pozitivního trendu v oblasti bezpečnosti z posledních let.

► Zjednodušuje se díky digitalizaci papírování při byznysu?

V době pandemie se i municipalitu ukázaly být velice „in“ tím, že byla převedena do digitálního světa velká část jejich agend. Například úkony spojené s registrací obchodní značky na úřadech jsou teď už zcela digitální, stejně jako je tomu u různých náležitostí, jež bylo dříve třeba řešit osobně. A má to přesah i do mezinárodně uznávaných dokumentů, jako je třeba apostila, která se vydává již jen v elektronické formě.

► Jak se během krize pohnula cenová hladina?

S ohledem na okolní země se do značné míry prodražila pracovní síla. Je to právě kvůli reformám, které ale měly za důsledek zvýšení životní úrovně, což jde ruku v ruce se zvýšením bezpečnosti. Byly to tedy jednoznačné kroky správným směrem. Další překážkou jak pro investory, tak pro exportéry je velké kolísání kurzu pesa, které zahýbalo ekonomikou především v posledních měsících. Kurzový rozdíl 15 až 20 procent v jednom měsíci nebylo nic neobvyklého, což mělo za důsledek zásadní zdražení importovaných výrobků, jelikož se prodražil import v průměru o 10 procent. Po následné stabilizaci kurzu vůči dolaru, kdy se vrátil na hodnoty na počátku krize, se však

Úkony spojené s registrací obchodní značky na úřadech jsou teď už zcela digitální.

▲
**Kontakt a desatero
 pro obchodování
 v Kolumbii**

pracovat, ale nemají kde a zároveň nemají absolutně žádnou rezervu pro každodenní obživu. Tomuto se lokálně předcházelo dary a takzvanými potravinovými balíčky, jež věnovaly buď veřejné instituce, nebo velké firmy, ale i běžný občan měl možnost je prostřednictvím aplikací nakoupit pro ty, kteří je potřebují.

Bezpečnost byla jednou z priorit v posledních letech a kriminalitu se podařilo do značné míry zreduko-

již ceny zpět nesnížily, což má samozřejmě velký vliv na kupní sílu.

► A jak se ve spojitosti s pandemií změnil spotřebitelské návyky při nákupech?

Na jednu stranu se napříč všemi sektory nákupování – od domácností až po dodavatele firem – ve velkém přesunulo do digitálního prostředí. Klienti nakupovali často za více peněz, ale spíše nutné výrobky, jako tomu bylo jinde ve světě. Tedy odpadly útraty za elektroniku, spotřebiče. Naopak se razantně zvýšily útraty za nezbytné potraviny.

Vláda chtěla podpořit utrácení, jelikož si byla vědoma, že je třeba, aby se peníze dostaly zpět do oběhu, a tak uspořádala několik dotovaných akcí. Jednalo se především o úlevy od daní, kdy zavedla takzvané dny bez DPH. Tedy dny, kdy bylo možné nakoupit v obchodech konkrétní výčet výrobků bez DPH – tudíž ani obchodník DPH nemusel odvádět státu. Zde se ukázalo, že kupní síla se do určité míry drží, jelikož byly obchody vykupovány ve velkém, dokonce docházelo i k potyčkám při nákupech posledních kusů.

► Co průmysl?

Velké výrobní společnosti byly pandemií silně zasaženy, protože nejprve nebyla výroba vůbec umožněna. Naštěstí se však jednalo o jedny z prvních podniků, které se vrátily ke strojům, jenže vážily dodávky. Přístavy a obecně cargo doprava fungovala a funguje dál bez omezení, ale kombinace přísnějších opatření s omezením dodávek ze zahraničí způsobila často prodlevy ve výrobě.

► Je restart ekonomiky šancí i pro zahraniční hráče?

Současná situace je většinou světových výrobců vnímána jako příležitost a není tomu jinak ani u kolumbijských firem, kdy pandemie fungovala i jako určitá motivace

Pavel Eichner

Vystudoval Vysokou školu ekonomickou v Praze a s Latinskou Amerikou má bohaté zkušenosti již od dětství. Od roku 2017 vedl zahraniční kancelář CzechTrade v Mexiku a od letoška působí na postu ředitele kanceláře v Bogotě. Při práci využívá svou bohatou znalost jazyků – španělsky hovoří na úrovni rodilého mluvčího, dále ovládá angličtinu, francouzštinu a částečně bulharštinu.

k digitalizaci. Je vidět, jak kolumbijské firmy hledají nové uplatnění a nové zahraniční partnery. V tom je šance pro české exportéry proniknout na trh.

Překážkou jak pro investory, tak pro exportéry je velké kolísání kurzu pesu, které zahýbalo ekonomikou především v posledních měsících. Kurzový rozdíl 15 až 20 procent v jednom měsíci nebylo nic neobvyklého, což mělo za důsledek zásadní zdražení importovaných výrobků.

Foto: CzechTrade

Kolumbie se snaží dlouhodobě přilákat investory, a to jak přímými pobídkami, tak i nepřímo digitalizací, zjednodušováním procesů, a především zvyšováním bezpečnosti. Je vidět, že Kolumbijci si v tomto směru cizinců, převážně těch ze Spojených států či Evropy, váží a snaží se je podpořit, pokud zde plánují investiční záměr.

► Ve kterých oborech zejména?

Jmenoval bych nejen ty tradiční, jako těžba a strojírenství, ale především ty, které s sebou nesou inovace. Jedná se jednoznačně o energetiku spojenou se smart cities a udržitelným rozvojem, kde všichni od malých venkovských komunit až po velká města hledají způsoby, jak se dále rozvíjet a využívat přítom moderní technologie. Proto je zde například velká poptávka po obnovitelných zdrojích, ať již ve velkoměstech, či v odlehklých oblastech, kde se nyní energie vyrábí z diesel-agregátů pro zajištění komunitní soběstačnosti. A vždy je brán ohled na určitou udržitelnost rozvoje, je zde tedy velký hlad po technologiích, které pomohou Kolumbii držet krok s moderním světem a zajistit lidem vyšší životní úroveň. Může se tak jednat například o inteligentní řešení pro sledování dopravy, lepší kontrolu nad vozovým parkem, nebo různé aplikace, které usnadní komunikaci města s občany.

Celkově existuje řada oborů, jež mají stále velký potenciál, a je tak pro české exportéry ideální doba pro vstup na trh. Je ovšem třeba počítat, ostatně jako vždy, s dlouhými časovými horizonty pro první úspěšné exporty. Při vstupu na kolumbijský trh je pak také třeba se důrazně zaměřit na správnou přípravu svých propagačních materiálů, a především na dobrou právní ochranu, což jsou dvě nejčastější chyby českých exportérů. Jedná se zejména o ochranu obchodních značek, které často firmy mylně považují za chráněné mezinárodními registracemi, i když tomu tak v praxi není. S tímto tématem i mnoha dalšími, spojenými se vstupem na trh, rádi vývozcům individuálně poradíme v zahraniční kanceláři CzechTrade v Bogotě. ✖

(red)

Foto: Shutterstock.com

Jak na registraci značky? Správný postup předejde sporům

Kolumbie má zatím vlastní pojetí ochrany obchodních značek. Přestože se i díky letošnímu vstupu do OECD stále sblíží se západním standardem, čeští vývozci by měli před vstupem na tento trh pamatovat na místní specifika v právní ochraně značek.

Kolumbie je od letošního dubna členem OECD, a to díky velkým reformám, které proběhly v minulých letech, a po téměř dekádě příprav, úprav zákonů a dalších kroků pro vstup do této mezinárod-

ní organizace. Šlo to ruku v ruce se spoustou změn, které se dotkly ochrany zahraničních firem, avšak Kolumbie je v tomto aspektu stále velice autonomní, především co se mezinárodních registrací týče. V posledních letech je možné

pozorovat, jak jsou například při registraci produktů u národního kontrolního orgánu INVIMA (Instituto Nacional de Vigilancia de Medicamentos y Alimentos – Národní institut pro dozor nad léky a potravinami) často převzaty nejen tradičně procesy z USA, ale i z Evropské unie.

MÍSTNÍ PEPE VYDĚLAL NA SHODĚ JMEN

Právní ochrana obchodních značek tu stále funguje nezávisle. Je tedy třeba proces uskutečnit vždy před kolumbijským úřadem SIC (Superintendencia de Industria y Comercio). Často se stává, že čeští exportéři

Registraci na kolumbijském trhu musely řešit kreativně i velké mezinárodní řetězce rychlého občerstvení a další společnosti.

značku podle svého jména Pepe a šil oblečení. V tomto případě došlo k odkoupení značky ze strany mezinárodně známého výrobce a místní podnikatel tak za slušnou sumu značku přejmenoval. Ale je tomu tak i u spekulantů, kteří si na tom postaví byznys, jako v případě McDonald's, avšak i u spousty malých a středních firem, jež nemají kapitál k tomu, aby si značky odkoupily a musejí tak buď volit změnu značky pro náš trh, nebo na trh nevstupovat. To je také důvod, proč je vhodné registraci udělat ještě před prvním oslovením partnerů, jelikož v tomto okamžiku někdo může ucítit příležitost.

MÍSTNÍ PARTNER MŮŽE VYŘÍDIT REGISTRACI ZNAČKY UŽ ZA 300 EUR

Registrace ochranné známky je velice jednoduchá a lze ji vyřídit na dálku poskytnutím plné moci kolumbijskému subjektu. Po zaslání této plné moci (ověřené či apostilované) proběhne registrace, která stojí orientačně 230 až 250 eur za značku a dalších 110 až 130 eur za každou třídu, v níž se značka registruje. Tyto poplatky se platí přímo úřadu SIC. V případě

že registraci může zajistit místní obchodní zástupce, avšak existuje stejné riziko jako u ochranných značek – při rozvázání obchodních vztahů přijde česká společnost o registraci a musí ji nákladně přepisovat na sebe. Zde je ale proces složitější, jelikož v registraci musí vystupovat kolumbijský subjekt, což je možné řešit například virtuální dceřinou společností, kterou lze v Kolumbii za tímto účelem založit.

NA ŘEŠENÍ SPORU V ČESKU NELZE SPOLÉHAT

Je třeba být obezřetný i v dalších právních rovinách při vstupu na trh. Mezinárodní právo totiž není vždy tak jednoznačné, jak se může zdát a často používaná věta právníků „smlouva bude podléhat českým zákonům a případné soudní spory budou řešeny před českými soudy“ nemusí být vždy ve smlouvě či dohodě platná. Jedná se o komplexní téma, které je odlišné v každém případě, proto je dobré si vždy najmout služby místního právníka, jež dokáže smlouvu uzpůsobit místním zvyklostem, a hlavně ji upraví tak, aby byla platná i podle kolumbijského práva. „Často se setkáváme s pří-

mají registrovaný určitý typ „mezinárodní“ ochranné známky, avšak tyto známky bývají platné jen regionálně. Například registrace podle Protokolu k Madridské dohodě, které české firmy nejčastěji využívají, se jedná o ochranu „jen“ u 55 zemí, mezi kterými je z Latinské Ameriky pouze Kuba. V případě Kolumbie a okolních zemí je třeba požádat o registraci lokálně. Tento proces je nesmírně důležitý, jelikož existuje spousta spekulantů, kteří si registrují značky zahraničních firem na sebe, na což mají právo, a následně by musel český exportér takové osobě platit za právo užívání značky, nebo si ji od ní koupit. Do té doby nesmí prodávat žádné zboží s touto značkou.

Společník z advokátní kanceláře FT Consultants Javier Eduardo Trillos dodává příklady z praxe: „Stává se to často náhodou, jako byl případ Pepe Jeans. Místní podnikatel dlouho zaregistrovanou

Registrace ochranné známky je velice jednoduchá a lze ji vyřídit na dálku na základě plné moci kolumbijskému subjektu.

využití služeb místních zprostředkovatelů se pak honoráře pohybují mezi 300 až 500 eury za značku. Důležité je také vždy provést registraci přímo na jméno výrobce. Pokud se totiž registrace provede na jméno obchodního zástupce, pak při rozvázání obchodního vztahu dojde ke stejnému problému, jaký je popsán výše.

Důležitou částí při vstupu na kolumbijský trh je také ověření, zda výrobek v Kolumbii nepodléhá speciálním registracím, jako může být například již zmíněná INVIMA, kde se musejí registrovat veškeré výrobky, které mají co do činění se zdravotním sektorem nebo s potravinami. I tyto procesy se dají vyřídit na dálku, avšak již jsou výrazně dražší a pomalejší – je tedy dobré s nimi počítat při ověřování konkurenceschopnosti na trhu. Opět platí,

pady, kdy je zahraniční exportér, ať už z Evropy, či z USA, překvapen, že některá ustanovení zde nejsou platná, nebo že se bude soud odehrávat v Kolumbii i přesto, že ve smlouvě to bylo dohodnuto jinak. Náklady na takový soudní spor jsou pak mnohonásobně vyšší než případné právní služby za kontrolu smlouvy před jejím podpisem,“ dodává Javier.

Lze tedy doporučit vždy všem výrobcům a exportérům, kteří mají o Kolumbii zájem, aby se zaměřili i na tuto stránku obchodu. Dobrá právní ochrana je základem pro úspěšný vstup na trh a nejenže pro českou stranu znamená klid na duši, ale často předejde i velkým výdajům za možné právní spory v budoucnu. ✘

Pavel Eichner
Ředitel zahraniční kanceláře
CzechTrade v Bogotě

Obchodní jednání s Latinoameričany má až familiární atmosféru

Úspěšný milovický výrobce strojů na žaluzie ZEBR spouští expanzi na latinskoamerický trh. Po Mexiku chce oslovit také Kolumbii. Nebál se do vstupu na nové obchodní hřiště investovat miliony a ušít obchodní komunikaci na míru tamějším temperamentním obchodníkům.

Společnost ZEBR se z malé jihomoravské garážové firmy vypracovala na globální hráče ve výrobě strojů na žaluzie. Po Evropě a asijských trzích chce nově zacílit na další region, tentokrát v zámorí. „Naše společnost je v současné době v Latinské Americe aktivní zatím pouze v Mexiku – a to převážně díky skvělé spolupráci s tamější zahraniční kanceláří CzechTrade. Do Mexika se nám díky aktivní účasti na trhu, výstavám a akvizici zákazníků už podařilo

Nutností je španělština. Anglicky tam hovoří málo obchodních partnerů, a pokud už se v angličtině jednání vede, atmosféra je úplně jiná, podstatně formálnější.

vyvézt a nainstalovat několik strojů,“ říká obchodní zástupce Lucie Krejzová, která obchod s klienty v tomto regionu vede.

Konkrétně tam zatím firma vyvezla dva stroje na výrobu interiérových žaluzií a dva na výrobu žaluzií exteriérových. „Aktuálně v Mexiku zakládáme společnost ZEBR México, kterou považujeme za výchozí bod pro celou Latinskou Ameriku.“

ZEBR chce vstoupit i na další trhy latinskoamerického regionu.

Jihomoravská firma zatím vyvezla do Latinské Ameriky čtyři stroje na výrobu žaluzií.

„Nejdále jsme momentálně s daty v Kolumbii, nicméně vzhledem k celosvětovým omezením kvůli koronaviru jsme se svými aktivitami bohužel v současnosti lehce limitováni,“ podotýká Lucie Krejzová.

Podle ředitele zahraniční kanceláře CzechTrade v kolumbijské Bogotě Pavla Eichnera, který firmě pomáhal už se vstupem do Mexika a nyní ji podporuje v Kolumbii, lze na společnosti ilustrovat skvělou propojenost trhu a připravenost podniku na specifika regionu. „Je to tu o důvěře v osobní vazby, ale i o odvaze. Zásadní přednost firmy vidím v tom, že zainvestovala několik milionů korun do rozvoje na úplně novém a neznámém trhu. Nevzdává to po prvním neúspěchu, který je v Latinské Americe běžný. Firma má navíc španělsky mluvící manažerku, která je velice dobře kulturně připůsobivá a naučila se s Latinoameričany komunikovat podle místních zvyklostí,“ říká Eichner.

Lucie Krejzová potvrzuje, že oproti evropským zvyklostem mají obchodníci v Latinské Americe přednosti i nevýhody. „Minusem je určitě nedochvilnost a nedůslednost. Ale ruku v ruce s tím jde zase přátelská, až familiární atmosféra jednání. Nutností je španělština. Anglicky tam hovoří málo obchodních partnerů, a pokud už se v angličtině jednání vede, atmosféra je úplně jiná, podstatně formálnější,“ shrnuje manažerka. **x** (red)

FIRMA ZEBR

Rodinnou firmu, která sídlí v moravských Milovicích, založil v roce 1991 František Zelinka, jenž je majitelem dodnes. Z klasické garážové firmy se vypracovala mezi světové lídry ve výrobě strojů na výrobu žaluzií. Oproti konkurenci se liší mimo jiné tím, že se zakladatel stále zapojuje do výroby a sám aktivně jedná s klienty. Společnost také sází na vlastní vývoj. Dnes má firma zhruba 150 zaměstnanců, vyváží především do Evropské unie, Ruska a Asie. V současnosti rozjíždí expanzi na latinskoamerický trh. **x**

Potřebujeme víc než jen vývoz mědi, ví po pandemii Chile

Na dosud nejvyspělejší jihoamerický trh dopadl koronavirus drtivě. Země hlásí velmi vysoké počty nakažených a ekonomika trpí. Podnikatelé proto volají po její diverzifikaci a nových investicích, aby hospodářství přestalo být příliš jednostranně závislé na těžbě a exportu mědi.

Chilskou ekonomiku už loni v říjnu silně ovlivnila krize spojená se společenskými nepokoji. Největší propad zaznamenala země ale až letos s vyhlášením „stavu katastrofy“ kvůli šíření nového typu koronaviru. Už od druhé poloviny dubna se snažila zavedená opatření uvolňovat z obav o ekonomickou udržitelnost situace, ale unáhlené kroky se vládě vymstily. Celkový počet nemocných přesáhl hranici 400 tisíc osob, zemřelo více než 11 tisíc lidí a Chile se dostalo do čela světových tabulek v počtu nemocných.

DO CHUDOBY SE MŮŽE PROPADNOUT AŽ 15 PROCENT OBYVATEL

Tato krize zanechala mnoho Chileanů bez příjmu a dlouhodobé pozastavení četných ekonomických činností, zejména pak stavebnictví a obchodu, si vybírá daň na nejhudších obyvatelech. Více než 13 procent obcí se ocitlo ve stavu extrémní chudoby a již 10 tisíc rodin (asi 40 tisíc lidí) musí čelit této situaci. Hladomor se může snadno proměnit v další pandemii. Světový potravinový program odhaduje, že počet lidí, které bude sužovat hlad, se může po celém světě do konce roku zdvojnásobit, pokud nebudou přijata nezbytná opatření. V Chile je číslo ještě vyšší – původní předpoklad, že se 8,5 procenta obyvatel ocitne do konce letošního roku pod hranicí chudoby, se navýšil na příbližných 15 procent. Přitom celkové číslo nakonec bude záviset na délce

karanténních opatření znemožňujících ekonomické aktivity v zemi.

LIDÉ VYBRALI DŮCHODOVÉ FONDY

Chilská vláda se rozhodla pro přímé dodávky potravin nejchudším rodinám. Mělo jim být rozděleno zhruba 2,5 milionu potravinových balíčků. Navíc byl občanům umožněn přístup k sociálním fondům (AFP), z jejichž rezerv měly být v budoucnu vypláceny prostředky do důchodového systému. Každý občan, který do systému přispíval, si nyní může vybrat až desetinu svých rezerv. Z 11 milionů spořitelů se tak rozhodlo více než osm milionů. Tento krok však může mít do budoucna velmi negativní dopady na ekonomické zatížení státu.

V zemi samozřejmě také došlo k nevídanému nárůstu nezaměstnanosti. Počet nezaměstnaných stoupl o 42,9 procenta na 997 tisíc, zatímco počet zaměstnaných klesl o 20 procent na 8,14 milionu. Podle současných údajů stále dochází k nárůstu nezaměstnanosti a na začátku srpna míra nezaměstnanosti stoupla na současných 13,7 procenta.

ŠANCE JSOU VE VODĚ I ODPADECH

Jaké obory mají v době pandemie v Chile velkou šanci? Agentura CzechTrade má vytipovány 3 + 1 nejvíce perspektivní obory, ve kterých mají české firmy velkou šanci na reálný úspěch. Jedná se o energetiku a přidružené podobory, vodohospodářství a nakládání s odpady (cirkulární ekonomika), IT a ICT. Posledním aktuálně perspektivním oborem je, stejně jako jinde ve světě, zdravotnictví, což je samozřejmě dáno velkou poptávkou po zdravotnickém vybavení v době pandemie. Neznámená to však, že české firmy nemohou uspět i v jiných oborech. Příležitostí je více než dost.

Začíná se veřejně hovořit o budování národního chilského průmyslu. Ekonomika země je po desetiletí postavena především na těžbě nerostných surovin, hlavně mědi. Tato velmi úzce zaměřená orientace ukazuje svoji velkou zranitelnost a představitelé jednotlivých odvětví volají po nutnosti investic do dalších oblastí a větší soběstačnosti. Velká většina výrobků se musí do Chile dovážet a je to také jeden z důvodů zdejších vysokých maloobchodních cen. Do budoucna se tak počítá s masivnějšími investicemi do nových výrobních provozů, což určitě bude také přinášet příležitosti pro české firmy. ✘

Foto: Shutterstock.com

Obří nákladní vozy jsou zapojeny do těžby v největším otevřeném měděném dole na světě Chuquibambata.

PROPADÁ TURISMUS I INVESTICE

Export z Chile byl významně ochromen ještě před výskytem nemoci covid-19, poněvadž Čína představuje pro Chile hlavního obchodního partnera. Vývoz do této destinace už v únoru poklesl až o 10,5 procenta. Chile tomuto asijskému partnerovi prodává téměř polovinu svého vývozu mědi, na němž je ekonomika země silně závislá. Cena mědi od poloviny ledna do začátku března poklesla o 10 procent. Objem vývozu by měl naštěstí opět navýšen v červnu a dopady nejsou tak drastické, jak se očekávalo.

Druhý vážný problém pro ekonomiku představuje pokles poptávky po turistických službách. Odhaduje se, že pokud se zákaz cestování prodlouží až do října, příjmy z turismu se letos sníží minimálně o 45 procent.

Zřejmě největší zjevný problém vyplývá z šířící se averze zahraničních investorů k riziku a zhoršujícím se finančním podmínkám v zemi. Část účinků je už delší dobu patrná na prudkém poklesu akciového trhu Chile. ✘

Jiří Jílek

Ředitel zahraniční kanceláře CzechTrade v Santiagu de Chile

Více o obchodních příležitostech v Chile

Českému pivu karanténa uškodila, hruškovici naštěstí ne

Na chilském trhu se už několik let úspěšně prodává české sklo, pivo či nábytek. Kvůli zavřeným restauracím a podnikům v době pandemie ale odbyt některých druhů zboží propadl skoro na nulu. Naopak sklizeň ovoce na výrobu hruškovice stihla firma Rudolf Jelínek včas, říká k důsledkům pandemie ředitel zahraniční kanceláře CzechTrade v Santiagu de Chile Jiří Jílek.

► V Chile úspěšně působí několik českých firem. Dotkla se jich krize v době koronaviru?

Těžké období tu prožívá společnost Thonet, oficiální dovozce a distributor českého dřevěného ručně vyráběného nábytku TON. Po úspěšných předchozích letech podnikání se letos jejich obchody propadly takřka na úplnou nulu. Situace souvisí právě s uzavřením restaurací a kaváren, ovšem také prakticky všech firem čili zákazníků Thonetu. Začíná se ale postupně blýskat na lepší časy, aktuálně firma dotahuje přibližně desetinu původních tržeb a věří, že koncem letošního roku již bude na polovině. Návrat ke stavu před pandemií odhadují do dvou let. Stejnou situaci zažívají i dovozci českého piva Primátor a také Czechvar, což je obchodní označení budějovického Budvaru v zemích Latinské Ameriky.

► Je naopak nějaký příklad zboží, které se dále prodává navzdory pandemii?

Ukázkou, že se během této krize nezastavily všechny obchody, je vývoz českého skla z Crystalexu z Nového Boru. Jejich dlouhodobý obchodní partner nakupuje pravidelně a nic na tom nezměnila ani současná situace. Další česká firma, která slaví úspěch, je firma Šindlar. Mají v Chile vlastní

zastoupení a zabývají se službami v oblasti krajinného inženýrství a hospodaření s vodou. Zejména jde o provázanost vodohospodářských staveb na trvale udržitelný rozvoj lidské společnosti, ochranu přírodních zdrojů a biodiverzitu. V Chile vyhráli státní zakázku na vybudování přírodní čistírny odpadních vod.

► V zemi, kde je spousta slunečních dní, se v současnosti čile rozvíjejí alternativní zdroje energie. Chopili se této příležitosti i nějací Češi?

Ze všech českých podniků má v Chile jednoznačně největší obchodní aktivity energetická společnost Solek Group, která sem vstoupila v roce 2014. Prostřednictvím své filie Solek Chile a PV Power na chilském trhu podniká ve výstavbě a provozování fotovoltaických elektráren a má již vybudované solární parky v oblastech Santa Laura, Cuz Cuz a Ovalle. Analyzují možnosti propojení výroby elektrické energie z obnovitelných zdrojů a její následné využití pro ekologickou výrobu vodíku. Jedná se tedy o velmi zajímavý projekt na ochranu životního prostředí.

► Češi využili také vhodné podmínky v Chile pro pěstování ovoce.

Ano, dlouhodobě na chilském trhu podniká výrobce lihovin Rudolf

Jelínek. Jejich destilérka se nachází blízko města Quillón v regionu Ñuble. Jejich skvělá hruškovice z hrušek Williams putuje do celého světa. Firmy se krize spojila s pandemií koronaviru bezprostředně nedotkla. Ještě před úplným vypuknutím pandemie v Chile totiž úspěšně proběhla sklizeň ovoce a nyní, v chilském zimním období, sady odpočívají.

► Chile má geograficky velmi specifický, protáhlý tvar. Jak se liší jednotlivé regiony a jak pojmout obchodní expanzi v zemi, kde jsou tak velké vzdálenosti?

Díky své délce 4329 kilometrů se Chile pyšní neuvěřitelně rozmanitým rázem krajiny, podnebných pásů i výhod a problémů, jež v sobě tato diverzita skrývá. Vzhledem k různým klimatickým podmínkám došlo k poměrně zřetelnému rozvrstvení ekonomických aktivit v zemi. Jižně od hlavního města Santiago je významné zemědělské centrum země, naopak regiony na sever od Santiaga i extrémně sever se vyznačují převážně těžebním průmyslem. Ekonomické aktivity se musely přizpůsobit rázu krajiny a povaze ekosystémů v jednotlivých regionech. Zahraniční společnosti, které se tu chtějí prosadit, si musejí jasně stanovit své prioritní oblasti zájmu a identifikovat lokality pro svou působnost.

► Jakou roli má pro obchodní vstup do země metropole?

Všechny důležité chilské firmy i organizace, které mají místo své působnosti ve vzdálenějších regionech

Ukázkou, že se během této krize nezastavily všechny obchody, je vývoz českého skla z Crystalexu z Nového Boru. Jejich dlouhodobý obchodní partner nakupuje pravidelně a nic na tom nezměnila ani současná situace.

Foto: CzechTrade

Jiří Jílek

Je absolventem Elektrotechnické fakulty Západočeské univerzity v Plzni. Před příchodem do agentury CzechTrade pracoval dva roky ve společnosti Pilsen Steel a od roku 2009 čerpal bohaté obchodní zkušenosti na trzích Latinské Ameriky, kde zastupoval vybrané české a slovenské firmy. Mezi lety 2014 a 2018 působil jako ředitel zahraniční kanceláře CzechTrade v Kolumbii a poté vedl konzultační tým pro energetiku, zdroje a životní prostředí v pražské centrále agentury. V současnosti je ředitelem kanceláře v chilském Santiagu a současně regionálním ředitelem pro Latinskou Ameriku.

od centrálně položeného hlavního města, jako jsou těžební a energetické společnosti, zemědělské producenti a další, si uvědomují důležitost centralizace. Většina z nich má v Santiagu svou hlavní kancelář. To umožňuje snazší komunikaci s obchodními partnery a Santiago se tak stává důležitým uzlem, v němž probíhá

většina jednání. Chileané v obchodních jednáních vždy očekávají osobní kontakt a je pro ně důležité, aby potenciální obchodní partner viděl zázemí jejich výroby. Při plánování budoucí akvizice je stěžejní připravit se na přelety z hlavního města do vzdálenějších regionů, v němž se nachází samotné sídlo výroby obchodního partnera.

Chilané bývají někdy označováni za Angličany Jižní Ameriky. Proč?

Tohle označení je zevšeobecnění týkající se zejména chilské spolehlivosti, tendenci k přílišné byrokracii a organizaci i pořádku v zemi v původním kontextu jihoamerických zkorumpovaných vlád 90. let. Chilské jednání se mnohdy považuje za pasivně agresivní, plné ironie a klasicistické, avšak zdvořilé, což jsou vlastnosti, které by Britové

snadno mohli vztáhnout i na sebe. Současný život v Chile mnohdy poukazuje na některé společné kulturní rysy obou zemí. V letech 1840 až 1914 emigrovalo do Chile více než 50 tisíc Britů a přinesli s sebou britské školy, sportovní kluby a podniky. Fotbal je samozřejmě nejoblíbenějším sportem a úcta k fotbalistům je bezpochyby společnou vlastností obou kultur. Stejně tak i koňským dostihům se v určité době dostalo obrovské obliby. Tradiční podobností mezi britským a chilskými lidem je jejich typická posedlost čajem. Britský čaj o páté je v Chile nahrazen zvykem „tomar once“ (dát si jedenáctku), přičemž se jedná o prakticky jednu a tutéž tradici, která charakterizuje téměř každou chilskou rodinu dnešní doby. Během posezení u čaje „o jedenácté“ se konverzují o politice s notnou dávkou nadsázky a ironie tolik typické i pro jejich anglický protějšek.

Chile během tučnejších časů ukládalo zisky z těžby do speciálního vyrovnávacího fondu. Využívá při pandemii tyto peníze na restartování ekonomiky?

Tajný zákon o rezervách z mědi byl schválen roku 1958 a následně několikrát významně upraven během vojenské diktatury v 70. letech. Jeho cílem je rozdělovat příjmy z výnosů z vytěžených strategických surovin. Finální podobu získal zákon v roce 1976, kdy bylo odsouhlaseno, že 10 procent z prodeje Národní organizace pro měď (CODELCO) bude přímo vypláceno do rezerv ozbrojených sil pro nákup zbraní a strategické vojenské techniky. V letech 2010 až 2019 přispěl ozbrojeným silám částkou přes 6702 milionů chilských pesos. Zákon navíc udává, že ozbrojené složky musejí se získanými rezervami manipulovat důvěrným způsobem a informace o financování nesmějí být sdíleny s žádným vnějším subjektem. Uložené finanční rezervy z těžby nemohou být využity zpětně vládou k jinému účelu než financování ozbrojených složek. Ani nyní v době mimořádné situace a obrovských ekonomických potíží neexistuje možnost, že by se daly rezervy využít k zabránění hospodářského úpadku země a k znovunastartování ekonomiky, poněvadž to původní zákon neumožňuje. **x (red)**

**Desatero
a kontakty pro
obchodování
v Chile**

Peru chce zmodernizovat nemocnice, ale i těžbu a zemědělství

Pandemie koronaviru Peru zasáhla velmi těžce. Země dostala impulz pro zásadní modernizaci ekonomiky. Při vstupu na tento trh mají díky dohodě o volném obchodu dobrou pozici i firmy z Evropské unie.

Peru, donedávna známé jako země Inků s mystickým Machu Picchu a nesmírným přírodním bohatstvím, je dnes jednou z nejpostiženějších zemí pandemií koronaviru v andském regionu. Stále trvá nouzový stav. Už se ale podařilo aktivovat téměř 90 procent ekonomiky. Jak stát bojuje s ekonomickou krizí a jaké možnosti se v Peru otvírají pro české vývozce? Nouzový stav a celostátní karanténu Peru vyhlásilo již 16. března. Přísná bezpečnostní opatření tam přijala jako jedni z prvních v Latinské

obchodní centra a v červnu dokonce i restaurace s omezenou kapacitou. Regiony s klesajícím počtem nakažených se v červenci dočkaly konce karantény, díky čemuž se mohly obnovit první vnitrostátní lety.

Nyní je aktivováno devět desetin ekonomiky. V poslední fázi ekonomického oživení, jehož počátek byl kvůli rostoucímu počtu nakažených odložen, přijde na řadu turistický sektor, včetně mezinárodních letů, dále kina, bary a koncerty.

Peru bilancuje na tenké hranici mezi ekonomickou a sanitární krizí.

Stát nyní potřebuje vygenerovat šok v podobě veřejných i soukromých investic do plánovaných velkých projektů v infrastruktuře, těžbě, rybolovu a zemědělství, exportu a stavebnictví. Například jde o výstavbu třetí a čtvrté linky metra v Limě.

Americe a jako jedni z mála je stále dodržují. To však značně poznamenalo ekonomiku, která se v prvních dvou měsících karantény omezila jen na výrobu, zásobování a prodej produktů a poskytování služeb primární potřeby.

MEZI ZDRAVOTNÍ A EKONOMICKOU KRIZÍ

Vláda v dubnu představila plán ekonomické reaktivace. Ten začal hned následující měsíc postupným zahájením aktivit v těžebním průmyslu, stavebnictví, výrobě a zemědělství, což je pilíř místní ekonomiky. Postupně se přidávala další důležitá odvětví, jako jsou strojírenství, e-commerce a služby, otevřela se

Kontakt a desatero pro obchodování v Peru

Má nelehký úkol podporovat svou ekonomiku, aniž by ohrozilo zdraví a bezpečnost obyvatel. Byly vytvořeny různé programy na podporu firem s cílem zachovat co nejvíce pracovních míst, nebo například pomoci drobným zemědělcům a podnikům z turistického ruchu. O přídatky se mohou hlásit také nejchudší rodiny.

JAK DÁL?

Předsedkyně Národní konfederace podnikatelských institucí (Confiep) zdůrazňuje, že stát nyní potřebuje vygenerovat šok v podobě veřejných i soukromých investic do plánovaných velkých projektů v infrastruktuře, těžbě, rybolovu a zemědělství, exportu a stavebnictví. Například jde

o výstavbu třetí a čtvrté linky metra v Limě. Mnoho ekonomů zmiňuje velký potenciál v integraci těžbařského průmyslu do výrobního.

Doposud nejvíce postižené sektory jsou turismus, gastronomie, mezinárodní letecká doprava, obuvnictví, móda a zpracování kovů. Vláda a Confiep plánují úpravu současného plánu ekonomické reaktivace podle vývoje situace. Hlavní metou je držet čísla nezaměstnanosti co možná nejnižší.

Z ULIC TÉMĚŘ ZMIZELA KRIMINALITA

Po dobu trvání nouzového stavu jsou v ulicích přítomny ozbrojené síly, a hlavně během karantény byl zaznamenán 90procentní pokles trestných činů. Při uvolňování restrikcí začala ovšem kriminalita přirozeně opět stoupat, a to zejména v chudších oblastech. Vzhledem k ekonomickým dopadům pandemie se očekává, že poroste převážně v podobě drobných krádeží a přepadení, proto plánuje peruánské ministerstvo obrany posílit policejní hlídky v ulicích o ozbrojené síly.

DO TĚŽEBNÍHO PRŮMYSLU PŘIBYLY DRONY

Stejně jako ve většině dalších zemí, i v Peru pozměnila pandemie nového koronaviru místní trh a ovlivnila chování spotřebitelů, což může přinést nové příležitosti i pro české dovozce.

Důraz bude kladen na realizaci infrastrukturálních projektů a na výstavbu.

Těžební průmysl generuje největší podíl na celkovém HDP země. Následují stavebnictví a zemědělství. Společným jmenovatelem všech třech sektorů je stále stoupající význam udržitelnosti sektoru a bezpečnosti práce za pomoci moderních technologií. Těžba se začíná automatizovat prostřednictvím autonomních kamionů, brzdících strojů a dronů. Stavebnictví usiluje o udržitelnou výstavbu a zemědělství chce zlepšit

Foto: Shutterstock.com

pěči o přírodní bohatství země prostřednictvím moderních technologií, výstavbou rurální infrastruktury, zalesňováním a dalšími metodami zabráňujícími degradaci půd.

Zasloužené pozornosti se konečně dostalo zdravotnickému sektoru. Peruánský zdravotní systém je decentralizovaný, což prezentuje mnoho problémů v jeho infrastruktuře. Pandemie koronaviru na tento deficit poukázala a lze očekávat, že zdravotnictví projde změnami rychleji. Důraz bude kladen na zlepšení infrastruktury nemocnic i celého systému, digitalizaci dat, rozvoj telemedicíny a zvýšený zájem o práci vědecko-technologických center. Dochází i ke změně mentality zdejších spotřebitelů, kteří kladou čím dál větší důraz na péči o zdraví.

Obava o zdraví je demonstrována i velkým nárůstem e-commerce během pandemie, kdy se digitální retailové aktivity téměř čtyřnásobily. Rostoucí tendence online nástrojů ale není pouze důsledek pandemie. Už vloni zaznamenaly nárůst o 32 procent. I přesto všechno však Peru tvoří pouhých pět procent elektronického obchodu v Latinské

Americe, což ukazuje na obrovské možnosti dalšího růstu.

DOVOZ POTŘEB PRO BOJ S VIREM JE BEZ CLA

Pro import do Peru je zapotřebí být zaregistrován v místním registru (RUC) jako dovozce s fiskální adresou v Peru. Zboží obecně podléhá clu podle jeho hodnoty, nicméně mezi Peru a EU existuje Dohoda o volném obchodu (FTA). Vybrané artikly je zakázáno do země importovat, a to především živočišné produkty a živá zvířata, dále určité chemikálie, insekticidy, oblečení z druhé ruky, výbušniny a zbraně. Dále existují artikly s takzvaným omezeným dovozem, k jejichž importu a distribuci je zapotřebí speciální povolení od příslušných úřadů. To se týká například sanitárních potřeb a farmaceutických výrobků.

I přesto, že nouzový stav a uzavření státních hranic nepozastavily přeshraniční obchod a nákladní doprava stejně jako celní a logistické služby nadále fungovaly, zaznamenalo Peru v prvním čtvrtletí letošního roku pokles v dovozu zboží o 7,2 procenta. Celní a daňový úřad Peru (SUNAT)

V ulicích peruánských měst klesla během karantény kriminalita o 90 procent, na dozor je nasazena i armáda.

a vláda se snaží zjednodušit proces importu a exportu, aby docílily posílení ekonomiky. Například dovozcům byly sníženy sankce a produkty důležité pro boj s koronavirem byly zcela osvobozeny od cla. Od srpna spustil SUNAT digitální platformu pro import a export zboží, což má zjednodušit a celkově urychlit celý proces až o 90 procent. ✘

Martin Rossbach
Ředitel zahraniční kanceláře CzechTrade v Limě

ÚSPĚCHY ČESKÝCH FIREM V PERU

Jedním z nejúspěšnějších sektorů pro vstup českých firem na peruánský trh je stavebnictví. Stavební a průmyslové výtahy Stros již našly svého exkluzivního partnera. O skládací kontejnery Kovel projevily zájem hned dvě peruánské firmy. Ještě před pandemií proběhlo úspěšné propojení českého výrobce židlí TON s místním distributorem.

Z oboru zdravotnictví zaznamenala úspěch společnost Biomag, jejíž přístroje pro pulzní magnetoterapii právě procházejí procesem registrace u peruánských autorit. Výrobce hygienických potřeb FIDE již má své produkty zaregistrovány a chystá brzký vstup na trh.

Rozjíždí se vývoz slunečnicového oleje nebo – k radosti českých krajanů v Peru – českého piva a vína. ✘

Mercosur může být partnerem na cestě z pandemické krize

Přelomová dohoda ulehčí firmám z Evropské unie cestu na největší trhy Jižní Ameriky. Měla by postupně srazit dovozní cla, zjednodušit administrativu a pomoci právně ochránit výrobky i jejich značky.

Na konci července tomu byl přesně rok od momentu, kdy Evropská komise oznámila dosažení politické dohody na obchodní části asociační dohody s uskupením Mercosur. To je tvořeno čtyřmi latinskoamerickými ekonomikami – Brazílií, Argentinou, Paraguayí a Uruguayí. Letos v červnu pak byla dojednána podoba částí k politickému dialogu a spolupráci, které spolu s obchodní částí

tvoří podstatu asociační dohody jako celku. Jakkoli se charakter světa od oné první politické shody posunul, význam této dohody pro Evropskou unii zůstává zcela zásadní. Globální ekonomice byla letos uštědřena devastující rána v podobě pandemie a brzká regenerace je v zájmu všech. Události posledního roku učí, že ani protekcionismus, ani přílišná závislost na dovozu produktů základní potřeby ze zahraničí se nevyplácí.

Brazílie i další tři členské země Mercosuru byly před uzavřením dohody známé tím, že dovoz do nich komplikovala spousta byrokratických překážek i cel.

CESTA K DIVERZIFIKACI

V evropském prostoru se stále častěji ozývají hlasy volající po diverzifikaci globálních hodnotových řetězců a hledání nových odbytišť. K těmto cílům může Evropu právě asociační dohoda s Mercosurem přiblížit. Přesvědčení, že otevřená a na pravidlech založená obchodní politika je klíčem k překonání hospodářských problémů způsobených pandemií, zaznělo rovněž z Berlína. Německo je totiž od 1. července tohoto roku předsednickou zemí Rady Evropské unie. Při bližším pohledu na německý plán půlročního předsednictví lze zjistit, že mezi deklarovanými ambicemi figurují také práce na úspěšném dovršení zásadních dohod o volném obchodu ve snaze nastartovat hospodářský růst a dosáhnout větší míry diverzifikace

Foto: Shutterstock.com

ČR A MERCOSUR

- x** obrat obchodu zbožím ČR s Mercosurem v roce 2019 – **18 miliard korun**
- x** vývoz zboží z ČR do Mercosuru v roce 2019 – **10 miliard korun**
- x** dovoz zboží z Mercosuru do ČR v roce 2019 – **8 miliard korun**

Zdroj: ČSÚ

a zabezpečení globálních hodnotových řetězců. V plánu, který je prozaicky nazván „Together for Europe's recovery“ (Společně k obnově Evropy), je explicitně jmenována také asociační dohoda s Mercosurem. Německo na začátku svého předsednického období avizovalo snahu o pokrok na cestě k ratifikaci dohody a jeho pracovní

po jejímž dokončení by mělo být znění asociační dohody předběžně přijato Radou. Dalším krokem bude podpis dohody Evropskou unií a partnerským uskupením. Předtím, než bude dohoda formálně přijata, bude vyžadován rovněž souhlas Evropského parlamentu a následovat by měla ratifikace jednotlivými národními parlamenty členských států Unie i Mercosuru.

Hlavním momentem bude oficiální vstup dohody v platnost, což je otázkou pravděpodobně několika let. Nutno podotknout, že s ohledem na praxi Evropské unie (například s dohodou o volném obchodu s Kanadou – CETA) by ani v případě Mercosuru neměla překvapit varianta prozatímního provádění dohody. Tomu by předcházelo schválení dohody Radou i Evropským

Očekávaná úspora na clech byla vyčíslena na čtyři miliardy eur ročně, přičemž snížení cel se pozitivně odrazí i na konkurenceschopnosti zboží evropského původu v zemích Mercosuru.

program vyhlášený na horizont následujících 18 měsíců by měly následovat i další dvě předsednické země.

JEDNALO SE CELÝCH DVACET LET

Loňský červenec přinesl ve vyjednávání skutečný zvrat, neboť politické dohody bylo dosaženo po dlouhých dvaceti letech vyjednávání. Nyní probíhá právně-lingvistická revize textů,

parlamentem, zatímco ratifikace národními parlamenty by probíhala souběžně s jejím prováděním. Tento postup by českým i evropským firmám umožnil využívat většinu výhod bezprostředně po přijetí unijními orgány, případně podle přechodných období.

PROČ UPŘÍT ZRAK ZA ATLANTIK

Pro evropské i české firmy je zásadní usnadňování vstupu na mimoevrop-

Brazílie – 213 milionů obyvatel
 Argentina – 45 milionů obyvatel
 Paraguay – 7 milionů obyvatel
 Uruguay – 3,5 milionu obyvatel

Co lze vyčísřit a co nikoli

V rámci snahy o transparentnost si nechala Evropská komise zpracovat studii dopadů udržitelnosti realizovanou London School of Economics Enterprises. Začátkem července byla dokončena její finální verze, která odkrývá rozmezí, v němž se pravděpodobně budou pohybovat změny celé řady ekonomických ukazatelů, od HDP, import a export přes investice až po reálné mzdy a zaměstnanost.

Výpočty změny HDP k roku 2032 naznačují, že v Evropské unii se vlivem asociační dohody s Mercosurem HDP zvýší až o 15 miliard EUR (tedy o 0,1 procenta HDP). Evropský import zemědělských výrobků by měl vzrůst v řádech desítek procent a import průmyslových výrobků v řádech jednotek procent. Naopak export zemědělských produktů

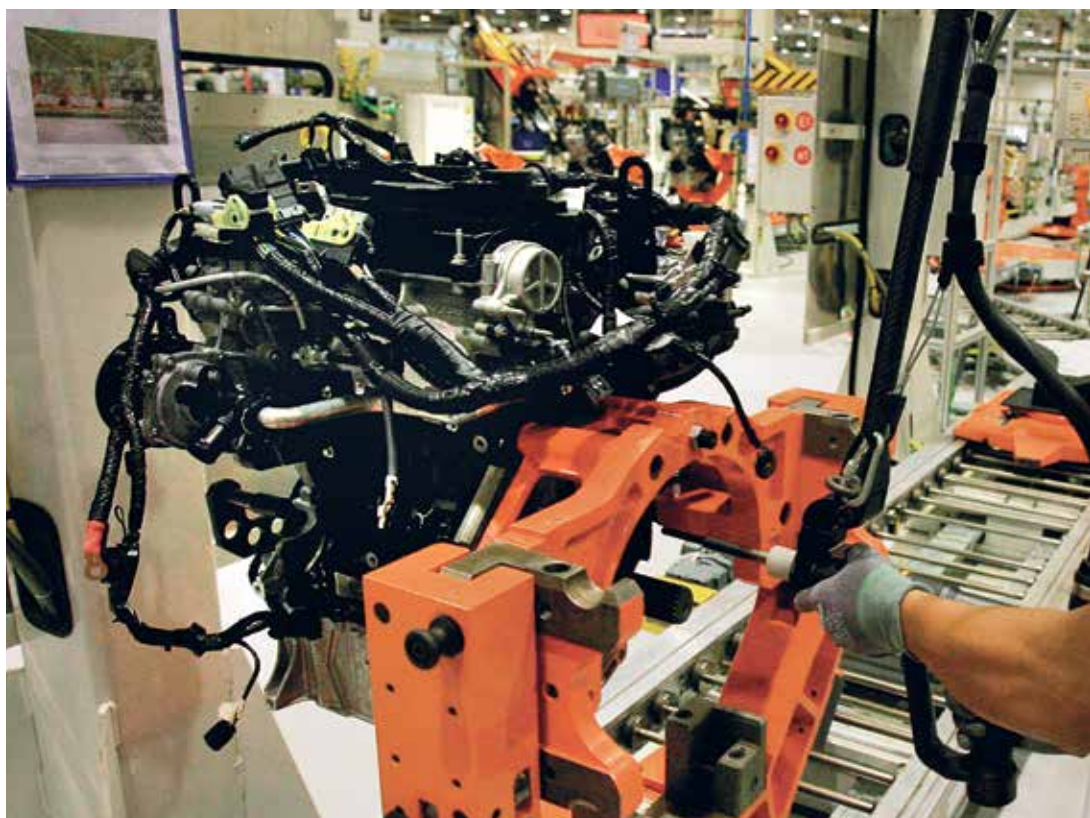
a průmyslových výrobků by měl vzrůst velmi výrazně čili v desítkách procent. Celkový import z Mercosuru do EU by měl vzrůst až o 13,9 procenta a unijní export do zemí aliance by měl vzrůst až o dvě třetiny.

Dopadová studie sleduje také společenské, environmentální a lidskoprávní dopady. V těchto ohledech bude mít dohoda podle expertů LSE de facto zanedbatelný vliv, přičemž implementace některých neekonomických opatření spíše „soft“ charakteru bude záviset na dalších okolnostech. Studie avizuje minimální dopad dohody na globální emise, ale implementace ustanovení týkajících se ochrany životního prostředí bude záviset na aktivitě a vůli obou stran. Podobně v otázce lidských práv může dohoda přinést smíšené dopady.

Dopadová studie však obsahuje sadu doporučení, na které by se měly budoucí vládnoucí garnitury i soukromý sektor a občanská společnost soustředit. Je po právu označována jako moderní obchodní dohoda EU, protože ve vyjednáváních bylo dosaženo velmi ambiciózního výsledku a vedle obchodního pilíře upravuje také lidskoprávní a environmentální aspekty a akcentuje parametr udržitelnosti. Současně vysílá signál podpory otevřeného, férového a vzájemně prospěšného mezinárodního obchodu respektujícího citlivosti a specifické rysy jednotlivých regionů. Dohoda tak může sloužit jako významná příležitost evropského postpandemického vývoje, během něhož bude zapotřebí navazovat nová pouta a vyhledávat další příležitosti pro evropské i české společnosti. ■

**ODVĚTVÍ ZATÍŽENÁ
NA STRANĚ MERCOSURU
VYSOKÝMI CLY, KTERÁ
BUDOU ASOCIAČNÍ
DOHODOU SNÍŽENA
NEBO ELIMINOVÁNA:**

- ✗ chemický průmysl – snížení až o 18 %
- ✗ farmaceutický průmysl – snížení až o 14 %
- ✗ strojírenský průmysl – snížení až o 20 %
- ✗ textilní průmysl – snížení až o 35 %
- ✗ automobilový průmysl – snížení až o 35 %
- ✗ potravinářský průmysl – snížení až o 28 %
- ✗ informační a komunikační technologie
- ✗ obchodní služby
- ✗ finanční služby
- ✗ poštovní a kurýrní služby
- ✗ telekomunikační služby
- ✗ dopravní služby

K odvětvím, která dohoda nejvíce ovlivní, patří automobilový průmysl.

ské trhy. Mercosur je významným regionálním uskupením sdružujícím hned dvě největší ekonomiky jihoamerického kontinentu podle nominální hodnoty hrubého domácího produktu, tedy Brazílii a Argentinu. Tento blok jako celek pak představuje pátou největší ekonomiku mimo Evropskou unii.

Z opačného úhlu pohledu je Evropská unie prvním zahraničním partnerem, který si na konto může připsat úspěch v podobě dosažení komplexní obchodní dohody s jihoamerickým uskupením. Dohoda je řazena do kategorie moderních obchodních dohod, které jsou prostředkem prosazování jak současné evropské obchodní politiky, tak i širších demokratických hodnot a vize udržitelnosti, protože vedle obchodních aspektů aktivně řeší také témata týkající se lidských práv, udržitelného rozvoje a životního prostředí. Evropská unie je tak na cestě pasovat se do pozice

klíčového partnera tohoto jihoamerického regionu, což umožní přímo posílit vzájemné obchodní vazby, ale i širší spolupráci a sdílení zkušeností v mnoha oblastech včetně diskuse o budoucnosti, ve které, alespoň z evropské perspektivy, budou hrát prim digitální technologie a zelená politika.

**CLA JSOU ZATÍŽENÝ
AŽ NA 35 PROCENTECH**

Potenciál uskupení Mercosur dobře reprezentuje skutečnost, že se jedná o trh s více než 265 miliony obyvatel a HDP v hodnotě zhruba 2,2 bilionu eur. Zároveň se však jedná o trh, který je zatížen vysokými cly dosahujícími v některých odvětvích až 35 procent, automobily a autodíly počínaje, produkty potravinářského, chemického či farmaceutického průmyslu konče.

Dohoda o volném obchodu s Mercosurem ve výhledu maximálně 10 až 15 let od vstupu dohody

v platnost, popřípadě prozatímního provádění, sníží tarifní překážky obchodu, kdy delší přechodné období bude aplikováno zpravidla na citlivou produkci jedné či druhé strany. Dohoda ve výsledku liberalizuje na straně zemí Mercosuru 91 procent dovozu zboží z Evropské unie včetně sektorů s vysokými cly (zejména automobilový, strojírenský, chemický, farmaceutický) a EU liberalizuje 92 procent dovozu zboží z Mercosuru. Rovněž dojde k liberalizaci obchodu se službami, kde se například odstraní neopodstatněné překážky elektronického obchodu. Očekávaná úspora na clech byla vyčíslena na čtyři miliardy eur ročně, přičemž snížení cel se pozitivně odrazí i na konkurenceschopnosti zboží evropského původu v zemích Mercosuru.

Dohoda se také jednoznačně odkazuje k zásadám spravedlivé soutěže. Tím výčet výhod, který odkrývá, zdaleka nekončí. Vedle tarifních překážek obchodu dojde i ke snížení netarifních překážek. To se týká zejména zjednodušení licencí a celních procedur a jejich harmonizace či přijetí mezinárodních standardů. V důsledku česť exportéři a investoři zlepší své postavení na tomto

Chráněno bude přes 350 evropských zeměpisných označení původu. Mezi nimi i pět tuzemských značek – například České pivo, Českobudějovické pivo nebo Žatecký chmel.

Foto: Shutterstock.com

HLAVNÍ PŘEDPOKLÁDANÉ A POTENCIÁLNÍ PŘÍNOSY ASOČIAČNÍ DOHODY S MERCOSUREM

- ✘ nárůst HDP v Evropské unii k roku 2032 až o 15 miliard eur
- ✘ nárůst importu zejména v potravinářském průmyslu, konkrétně u mléčných výrobků
- ✘ nárůst exportu hlavně v textilním průmyslu, u elektronických zařízení a automobilového průmyslu
- ✘ snadnější přístup na trhy Argentiny, Brazílie, Paraguaye a Uruguaye de facto ve všech odvětvích
- ✘ odstranění tarifních (celních) i netarifních překážek obchodu (snížení administrativní zátěže)
- ✘ rovný přístup k veřejným zakázkám na území členských států Mercosuru
- ✘ zvýšení hrubého domácího produktu, zvýšení investic v EU i Mercosuru
- ✘ ochrana duševního vlastnictví
- ✘ ochrana evropských tradičních značek (neboli zeměpisných označení původu)
- ✘ nová pracovní místa
- ✘ možnost aktivace ochranných opatření v případě narušení rovnováhy na trhu v určitém odvětví
- ✘ pozitivní vliv na blahobyt
- ✘ podpora otevřeného obchodu, demokratických a právních hodnot
- ✘ podpora dodržování mezinárodních závazků a standardů
- ✘ ochrana pracovních práv, dobrých životních podmínek zvířat, životního prostředí
- ✘ podpora transparentnosti, společenské odpovědnosti firem, bezpečných potravin, udržitelného přístupu k podnikání
- ✘ prohloubení stávající spolupráce a vhodné podmínky pro navazování nových partnerství
- ✘ vhodné podmínky pro výměnu zkušeností
- ✘ aktivizace občanské společnosti na obou stranách

exotickém trhu a dosáhnou vyšší právní jistoty. Dohoda dále přináší evropským subjektům rovnocenný přístup na trh s veřejnými zakázkami. Na obou stranách vzniknou národní

Potenciál uskupení Mercosur dobře reprezentuje skutečnost, že se jedná o trh s více než 265 miliony obyvatel a HDP v hodnotě zhruba 2,2 bilionu eur.

centrální registry veřejných zakázek, ve kterých se strany dohodou zavázaly zveřejňovat své tendry. Další částí dohody, která je pro evropské exportéry zásadní, je kapitola k duševnímu vlastnictví, která pokrývá celé spektrum práv (autorské právo, ochranné známky, průmyslové vzory, patenty, rostlinné druhy) a zajišťuje jejich vymahatelnost.

DOHODA PAMATUJE NA OCHRANU ZNAČEK I ŽIVOTNÍHO PROSTŘEDÍ

Vyjednavači Evropské unie mysleli také na náročné evropské spotřebitele, kteří díky moderním kapito-

lám k sanitárním a fyto-sanitárním opatřením, ustavením zdůrazňujícím transparentnost, respektování lidských práv s důrazem na mezinárodní pracovněprávní standardy, udržitelnost a ochranu biodiverzity a životního prostředí získají přístup k produktům ze zemí Mercosuru splňující evropské standardy a kritéria. Chráněno bude přes 350 evropských zeměpisných označení původu. Mezi nimi i pět tuzemských značek – například České pivo, Českobudějovické pivo nebo Žatecký chmel.

Dohoda také nabádá signatáře k využívání mechanismu dialogu o klíčových tématech. Jedním ze základních principů, na nichž dohoda stojí, je předpoklad, že obchod by se neměl odehrávat na úkor životního prostředí a lidských práv, ale naopak ve prospěch udržitelnosti a rozvoje. Dohoda zohledňuje ochranu životního prostředí v oblastech biodiverzity, lesního hospodářství, rybolovu či klimatu. Strany se zavázaly dodržovat závazky plynoucí z Pařížské klimatické dohody (UNFCCC), mezi které patří snižování emisí skleníkových plynů či boj proti odlesňování a podpora obnovy lesního porostu. Co se týče implementace závazků,

v oblasti udržitelného rozvoje budou moci být využívána fóra s občanskou společností, domácí poradní skupiny, anebo společné projekty mezi stranami a průběžný monitoring bude zajišťovat Podvýbor pro obchod a udržitelný rozvoj.

Dalším neméně významným přínosem asočiální dohody je mechanismus řešení sporů mezi stranami v otázkách interpretace a provádění dohody. Tento systém může být aktivován, je-li jedna ze stran přesvědčena, že druhá neplní své povinnosti. Situace může vyústit až ve výzvu k napravení situace, potažmo k zavedení protiopatření v rozsahu újmy. ✘

Linda Slováková
Oddělení Amerik, sekce EU a zahraničního obchodu
Ministerstvo průmyslu a obchodu

KAM PRO DALŠÍ INFORMACE

Veškeré dostupné informace o postupu vyjednávání, obsahu asočiální dohody i studie dopadů udržitelnosti jsou dostupné na webových stránkách Evropské komise. Další informace o technických aspektech dohody může zájemcům poskytnout oddělení Amerik ministerstva průmyslu a obchodu.
Kontakt: slovakova@mpo.cz. ✘

Digitalizuje se zdravotnictví v Salvadoru i měna v Číně

Zprávy o příležitostech pro české vývozce a byznysu ve světě připravili ředitelé zahraničních kanceláří agentury CzechTrade.

STŘEDNÍ AMERIKA

Vir způsobil boom digitalizace

Foto: Shutterstock.com

Před pandemií koronaviru se digitální transformace v regionu Střední Ameriky týkala zejména chatbotů pro zákaznický servis a zařízení využívajících internet věcí. Aktuálně přicházejí významné změny na poli telemedi-

cíny, práce na dálku, zemědělství a logistiky.

Nedostatek zdravotnického personálu a potřeba sledovat rostoucí počet pacientů nakažených nemocí covid-19 vede k poskytování lékařské péče prostřednictvím nových technologií.

Honduras uvedl do provozu virtuální kliniku pro pacienty s koronavirem, Salvador plánuje vytvoření technologické platformy pro telemedicínu, jež bude těhotným ženám a nezletilým poskytovat podporu v oblasti duševního zdraví. Panamská Mobilní lékařská pohotovostní služba vytváří mobilní aplikaci Telemedicina web. Kostarická vláda zase spustila program na poskytování lékařské péče pacientům i s jiným onemocněním, než je covid-19.

V oblasti práce na dálku registrujeme poptávky po bezpečnostních informačních systémech, které umožní zaměstnancům pracovat mimo kancelář. Jedná se například o software, který koordinuje a kontroluje pracovní činnost zaměstnanců. V Guatemale bude podle průzkumu osm z deseti firem zavádět home office, v Panamě a Kostarice vytvořili zákon, který již otázku práce na dálku právně zakotvuje a vytváří prostředí pro její rozvoj.

Digitalizace mění i zemědělství. Dodavatelé a distribuční řetězce řeší vzájemné propojení. Poptávka je po technologických procesech monitorující plodiny a pomáhající v plánování investic.

Stěžejním sektorem pro panamskou ekonomiku je logistika, kde je třeba převést do digitální formy úřední procesy Panamského průplavu. Očekává se, že digitalizace povede ke snížení korupce. Panama se tak přibližuje k primátu světového logistického hubu. x

Tereza Vítková a kolektiv
CzechTrade Mexico City

▲
Další aktuální
zprávy a kontakty
na zahraniční síť
CzechTrade

SPOJENÉ ARABSKÉ EMIRÁTY

Zóna volného obchodu Jebel Ali láme rekordy

Dubaj jako obchodní hub Středního východu je známa svou velmi proobchodně progresivní politikou. Pro trvalý růst obchodního potenciálu země vytvořila značné množství zón volného obchodu. Jedna z největších – Jebel Ali – aktuálně hlásí, a to i navzdory koronakrizi, výrazný růst.

Značný podíl společností, které se v této zóně nově etablovaly, spadá do segmentu potravinářství a zemědělství. V číslech za první pololetí jde o zobchodování devíti milionů tun nejrůznější potravinářské a zemědělské produkce v hodnotě 8,7 miliard dolarů. V zóně o rozloze 1,5 milionu metrů čtverečních je z více než 70 zemí světa etablováno na 550 společností, které zaměstnávají přes šest tisíc lidí.

39 procent společností je ze Středního východu, 23 procent z Asie,

Foto: Shutterstock.com

19 procent z Evropy, 10 procent z Afriky a osm procent představuje Severní Amerika. Po jednom procentu mají Jižní Amerika a Oceánie.

Čistý dovoz do emirátu Dubaj představoval pět miliard dolarů. S ohledem na pozici Dubaje jako

obchodního hubu regionu jistá část produkce míří dále do okolních zemí jako reexporty. Je faktem, že se Emiráty snaží nadále posilovat svou nezávislost na dovozech potravinářských produktů, nicméně s ohledem na jejich zeměpisnou polohu jsou v tomto do značné míry limitovány.

Zóna zahraničním společnostem nabízí velmi kvalitní podnikatelské zázemí, vybudované skladovací prostory a další důležitou infrastrukturu. Je také třeba upozornit, že trendem v regionu je podpora lokálních společností. Z toho plyne zájem těch zahraničních etablovat se v regionu formou svých poboček, k čemuž jsou právě zóny volného obchodu velmi vhodné. x

Michal Nedělka, CzechTrade Dubaj

ČÍNA

Ve čtyřech regionech otestují digitální měnu

Foto: Shutterstock.com

jako Alipay a WeChat Pay, kteří umožňují převody peněz jednoduchým naskenováním QR kódu.

Čínské ministerstvo obchodu nedávno oznámilo, že spustí zkušební digitální juan v některých regionech jako například Peking-Tchien-ťin-Che-pej na severu Číny, sdružení měst v oblasti delty Dlouhé řeky včetně Šanghaje, oblast Greater Bay Area v jižní Číně zahrnující Kanton, Šen-čen, Hongkong a Macao, a některé rozvinuté oblasti ve středozápadní Číně.

Přestože technický design digitální měny se stále mění, finální cíl částečně nahradit hotovost v oběhu zůstává. Představení digitální měny tedy pomůže k propagaci mezinárodního používání čínské měny juan, neboť cizinci budou moci mít svoje digitální peněženky a díky jednoduchému registračnímu procesu (pouze poskytnutí e-mailové adresy) budou moci tuto digitální měnu používat nejen v Číně, ale i v přeshraničních platbách. x

Aleš Červinka, CzechTrade Šanghaj

Centrální čínská banka testuje použití digitální měny ve čtyřech městech – Šen-čen, Čcheng-tu, Su-čou, Siung-an – a na vybraných místech v Pekingu, kde budou probíhat zimní olympijské hry 2022.

Ještě před rozšířením pilotního programu ve větším měřítku Čína řeší klíčové problémy s orgány, které mají na starosti měnovou regulaci. Testují platby mezd státních úředníků, platby za veřejnou dopravu a energie a platby v dodavatelských řetězcích.

Většina aplikací je designovaná pro soukromou spotřebu. E-platbám dominují internetoví giganti

BELGIE

Valonský region zainvestuje do dopravní infrastruktury

Frankofonní region na jihu Belgie uvolní v období let 2020 až 2026 dvě miliardy eur na zřízení, údržbu a renovaci dopravní sítě. Na vytvoření jízdních pruhů pro autobusy a výstavbu přestupních stanic a zastávek bude vyhrazeno 150 milionů eur. Další 47 milionů eur bude region směřovat do města Charleroi na autobusy s vysokou úrovní služeb pod zkratkou BHNS. Plán zahrnuje 34 dílčích silničních projektů v okolí města.

Region ve svém záměru myslí také na takzvanou měkkou mobilitu, na kterou je vyčleněno 250 milionů eur. Spadají sem propojení hlavních center s vlakovými stanicemi, cyklistické stezky a cesty pro chodce. V programu Wallonie Cyclable budou obce moci využívat dodatečné zdroje pro cyklistické stezky.

Celkový plán předpokládá vytvoření dálničních cyklistických koridorů. Ve Valonském Brabantsku »

CzechTrade
denně – zahraniční
obchodní
příležitosti
e-mailem

» směrem k Bruselu budou vytvořeny expresní jízdní pruhy z plánu městské mobility v Lutychu, Charleroi, Namuru a na ose Arlon-Marche.

Foto: Shutterstock.com

Region dále vyhradil 229 milionů eur na investice do vodních cest, aby Valonsko mohlo nadále hrát ústřední roli v srdci evropské sítě pro přepravu zboží po vnitrozemských vodních cestách.

Během podávání nabídek na tento typ investic by měli hlavní akteři brát v potaz jejich udržitelnost. Preferovány budou ty projekty, které budou inovativní, sociálně inkluzivní (přístup na trh práce), ekonomicky efektivní a s příznivým dopadem na životní prostředí, přičemž se předpokládá zohlednění koncepce oběhového hospodářství. x

Alena Mastantuono, CzechTrade Brusel

ITÁLIE

Průmysl se zotavuje, pomůže program ekobonus na auta

Italský statistický úřad Istat informoval, že průmyslová výroba letos v květnu vzrostla oproti dubnovému o 42,1 procenta, což je výrazně vyšší nárůst, než jaká byla původní očekávání. Italská banka Intesa Sanpaolo predikovala růst pouze 25 procent. I přes toto výrazné navýšení povede k úplnému návratu k původním hodnotám ještě dlouhá cesta.

K nejvyššímu meziměsíčnímu růstu dochází například v textilním průmyslu (o 142,5 procenta), automotive a jiné dopravní prostředky (o 140 procent). Další významné oživení bylo pozorováno v gumárenském a plastovém průmyslu nebo v metalurgii.

Co se týče ročního salda, téměř všechna odvětví hospodářské činnosti

KANADA

Nová dohoda v Severní Americe je šancí pro české firmy

Smlouva CUSMA – dohoda mezi Kanadou, Spojenými státy a Mexikem – vstoupila v platnost letos 1. července a nahradila smlouvu NAFTA. Nová dohoda je pro Kanadu skvělou zprávou a je to také dobrá zpráva pro české firmy, které již působí nebo mají zájem o kanadský trh, protože poskytuje stabilitu kanadské ekonomice. Pro českého vývozce prodávajícího v Kanadě je obsluha amerického trhu z kanadského distribučního centra efektivní a ekonomická. Díky smlouvě CETA vstupuje valná většina českých produktů do Kanady bez cla. Následně mohou být reexportovány bez cla do Spojených států, pokud nepřesáhnou limit 800 dolarů, což je ideální nástroj pro B2C a elektronický obchod. Blízkost americké hranice také usnadňuje nastavení systému zpětné logistiky pro příjem a konsolidaci veškerých výnosů. Přeprava produktů z Kanady kamkoli do USA je nákladově efektivní, protože v obou směrech již existují obrovské toky. Největší příležitosti

Foto: Shutterstock.com

pro české firmy vidíme ve veřejných zakázkách. Odhaduje se, že veřejné zakázky tvoří až 12 procent kanadského HDP a očekává se, že vláda je pro stimulaci ekonomiky bude vypisovat v podstatně větším měřítku než doposud. Na základě smlouvy CETA mají české firmy možnost se účastnit veřejných zakázek v Kanadě vypsanych všemi stupni vlády (federální, provinční i komunální). x

Jaroslav Jelínek, CzechTrade Calgary

Foto: Shutterstock.com

byla převážně v deficitu. Nejvyšší ztráty jsou podle Istatu ve výrobě dopravních prostředků, v textilním, oděvním, kožedělném průmyslu, v gumárenství a plastikářství. Naopak poměrně nízké poklesy byly zaznamenány ve farmaceutickém průmyslu a v energetice. Samotná výroba

automobilů v květnu klesla o polovinu ve srovnání se stejným měsícem v roce 2019 a v prvních pěti měsících roku o zhruba 44 procent oproti předchozímu roku.

Očekává se však oživení i s ohledem na nově schválený program ekobonus, který počítá se 400 miliony eur na podporu nákupu nových vozidel. Velkým hybatelem v rámci automotive na Apeninském poloostrově bude také fúze mezi italsko-americkou skupinou FCA a francouzským PSA. Tato operace vede ke zrodu čtvrtého největšího výrobce na světě s 8,7 milionu prodaných vozů, s více než 400 tisíci zaměstnanci a obratem, který se bude blížit 200 miliardám eur. x

Marek Atanasčev, CzechTrade Milán

400 projektů pro design. CzechTrade spojuje podniky s designéry

Už 13 let pomáhá agentura CzechTrade zejména malým a středním firmám ve vylepšování designu výrobků či celkové prezentace. K užitečným nástrojům patří i Adresář designérů a finanční podpora na využití služeb designérů. Letos se také vrací projekt Design centrum.

Design je velkou příležitostí, jak dodat výrobkům další přidanou hodnotu. Nelze ho chápat jen povrchně, jako změnu barvy nebo obalu, ale mnohem šířeji jako celkový přístup k výrobku, k jeho technickému řešení nebo použití nových materiálů či technologií.

Právě správně aplikovaný design, kde nejde o konceptuální umění a kde estetika vyvažuje funkčnost a kvalitu, dodává českým značkám sebevědomí a schopnost konkurovat již zavedeným světovým brandům. Kreativita se stále více stává hybnou silou průmyslu a pozitivně ovlivňuje ekonomiku země. CzechTrade si je vědom, že mnoho českých firem podniká v oblasti kreativních průmyslů a také těmto společnostem nabízí pomocnou

ruku při jejich obchodních aktivitách.

Od roku 2008 se agentura v roli nástupce po Design centru ČR věnuje aktivitám zaměřeným na rozvoj průmyslového designu. V souladu se strategií ministerstva průmyslu a obchodu o podpoře malých a středních podniků tak činí pod značkami Design pro export a Design pro konkurenceschopnost. Také je jediným členem mezinárodní organizace Evropské kanceláře designérů (BEDA) za Českou republiku.

Firmy mohou za zvýhodněných podmínek využívat služby profesionálních designérů z Adresáře designérů www.designers-database.eu a CzechTrade jim díky internímu projektu Design pro konkurenceschopnost uhradí až polovinu výdajů do

výše 50 tisíc korun. Vedle začínajících designérů se v adresáři prezentuje také řada držitelů prestižních ocenění, jako jsou Red Dot Award nebo Czech Grand Design. Firmy tak mohou díky finanční podpoře snadněji dosáhnout na kvalitní design od profesionálů. Adresář designérů současně propagují zahraniční kanceláře CzechTrade v 60 zemích na pěti kontinentech.

Letos CzechTrade revitalizoval značku Design centrum, aby podpořil klíčové oblasti kreativních průmyslů, zejména pak průmyslový design. Hlavní snahou je najít potenciál českých firem a umožnit jim spojení s budoucími technologickými trendy. Přípravuje aktivity zaměřené na rozvoj designu jako nástroje ekonomické prosperity, zvyšování poptávky po těchto službách ze strany průmyslu, podporu internacionalizace českých firem a jejich propagace v zahraničí. V neposlední řadě počítá s podporou designérů při vyjednávání jejich zájmů v Česku i v zahraničí a zajištění jejich systémové podpory a financování. ✖

Adresář designérů

Petr Kraselovský, ředitel odboru Fondů EU a kreativních průmyslů CzechTrade

INZERCE ▼ AXXXX

PODPORUJEME EXPORT ČESKÉHO DESIGNU

7.–11. 10. 2020 KLÁŠTER SV. GABRIELA

Jste firma? Poradíme vám, jak získáte finanční dotaci na nový design výrobků. Zkonzultujeme vaše obchodní záměry v zahraničí. Poradíme i s výběrem designéra – na místě můžete využít Adresář designéra CzechTrade.

Jste designér? Zaregistrujte se do Adresáře designéra CzechTrade a získáte nové klienty, kterým pomůžete inovovat produkty.

Najdete nás v Superstudiu v 1. patře č. B.111

**des-ignblok
20**

CzechTrade

DESIGN PRO
EXPORT

Elite Bohemia posouvá tradici českých svítidel k modernímu stylu

Úspěšná sklářská firma ze Semil zahrnuje do celkové designové koncepce nejen samotné výrobky, ale i propagační materiály nebo vizualizační software, který slouží k představení nabídky.

České sklo je jedním z nejvýznamnějších artiklů, se kterým se tuzemské společnosti ve světě prosazují.

Nabídnout tradiční řemeslo ale už nestačí. O nutnosti propojit kvalitní výrobu s moderním designem se přesvědčila také společnost Josefa Chluma Elite Bohemia, která před více než dvaceti lety vstoupila na trh s tradičními křišťálovými ověskovými lustrami. „Se značkou Elite Bohemia jsem se poprvé setkala v roce 2018, kdy jsme se jim snažili najít obchodního partnera v Mexiku. Tehdy se zde chtěli prosadit se svojí tradiční řadou křišťálových lustrů. Přestože většina mexických obchodníků znala slavné křišťálové lustry z Československa, nebyli jsme v hledání obchodního partnera úspěšní. Trh se výrazně změnil kvůli záplavě levných výrobků z Číny a Mexičané dnes vnímají kvalitu především ve spojení s moderním designem,“ popisuje začátky spolupráce Tereza Vítková, ředitelka zahraniční kanceláře CzechTrade v Mexico City. „I když jsme před třemi lety firmě Elite Bohemia obchodního partnera v Mexiku nenašli, utvrdili jsme je v cestě, kterou se rozhodli vydat – rozšířit portfolio o nové produkty s moderním designem,“ dodává Tereza Vítková.

Josef Chlum, ředitel společnosti, jmenuje její základní strategické pilíře. „Tradice, kvalita a přijatelná cena tvoří dobrý základ, ke kterému nyní přidáváme designové inovace. Pozorně sledujeme aktuální módní trendy v oblasti osvětlení, architektury i nových technologií a obratem je promítáme do nových kolekcí,“ uvádí Josef Chlum.

JENOM DESIGN NESTAČÍ

Na světovém trhu najdete vše a pokud se tam chce malá firma prosadit, musí si položit otázku: Čím budeme výjimeční? Podle Josefa Chluma stojí za úspěchem jejich rodinné sklářské společnosti několik dílků, které do sebe dokonale zapadají jako puzzle. Je to osobní přístup ke každému klientovi, schopnost rychle reagovat na poptávku, poskytovat přesné informace a nabízet perfektní kvalitu za přiměřenou cenu. „Za touto zdánlivě jednoduchou skládačkou jsou léta práce a budování kvalitní sítě dodavatelů, kteří mají ve svém oboru

Foto: Elite Bohemia

dobré jméno, jsou spolehliví a pracují s vyspělými technologiemi,“ vysvětluje Josef Chlum.

V Elite Bohemia se o vše stará dobře fungující tým lidí složený ze zkušených odborníků i mladých lidí, kteří hýří nápady. „Atraktivní produkt je jen částí celku, který musí obsahovat také vhodnou marketingovou komunikaci a profesionální servis, na něj se klade důraz hlavně v době krize, jakou je nyní například koronavirová pandemie. Musíme být logisticky přesní a perfektní jak před samotným nákupem, tak po něm,“ popisuje hlavní konkurenční výhody Josef Chlum.

DO KONCEPCE PATŘÍ I MARKETINGOVÉ MATERIÁLY

Jedinečný vzhled díky spolupráci s profesionálními designéry vnímá jako konkurenční výhodu stále více českých firem a rozhodly se do něj investovat. Také pro Elite Bohemia není design bonus, do kterého se investuje až na posledním místě. Tato rodinná firma ze Semil řeší designové inovace denně, je to součást jejich podnikatelské strategie. Jak uvádí Josef Chlum: „Nikdy to není pouze o designu jako takovém, nejedná se o samostatnou položku. Vše se u nás řeší komplexně, včetně investic do vizualizačních technologií a softwarů, jež nám umožňují lépe prezentovat všechny novinky v marketingových materiálech, které připravujeme pro vlastní i zákaznickou propagaci.“

Řemeslné know-how v kombinaci s inovativním designem, praktičností a udržitelností stojí za úspěchem mnoha českých společností v zahraničí. „Češi jsou velmi kreativní národ a tyto elementy dokážou velmi dobře sloučit do nejmenšího detailu. V tomto tkví naše přednost a schopnost zahraniční trhy zaujmout,“ dodává Tereza Vítková. x

Zuzana Sedmerová
 Vedoucí manažerka projektu Design pro konkurenceschopnost CzechTrade

Krize nutí lidi přemýšlet jinak

Podle designéra a kreativního ředitele značky Bomma, Václava Mlynáře, je krize příležitostí pro změnu k lepšímu, která by za normálních podmínek trvala mnohem déle, nebo by se vůbec nestala.

Foto: Václav Mlynář

› Ovlivní koronakrize ochotu firem investovat do designu a je možné se na tuto dobu nějak dobře připravit?

Omezení investic, a to nejen do designu, se dá určitě očekávat. Doufám ale, že mnoho firem bude osvědčených a nebudou právě na designu v této době šetřit. Investice do kvalitního chytrého designu je něco, co může firmám pomoci zdárně přečkat nelehké období, jež nás určitě čeká, a posunout je dále v jejich konkurenční schopnosti.

› Jak tedy může design v období krize pomoci?

Design je především o řešení problému, hledání nových možností a postupů, jak je vyřešit. Krása,

VÁCLAV MLYNÁŘ

Je český designér, kreativní ředitel a majitel studia se sídlem v Praze s mezinárodními zkušenostmi. Magisterské tituly získal na Vysoké škole uměleckoprůmyslové v Ateliéru produktového designu a na The Royal College of Art v Londýně. S Jakubem Pollágem založili roku 2011 studio deFORM, které plní roli kreativního ředitele ve společnosti Bomma. Od roku 2020 je Václav majitelem společnosti MONUMENT Office se zaměřením na kreativní reklamu, pop-ups, maloobchody a výstavní expozice, již společně s Jakubem založili v roce 2019.

harmonie a funkčnost pak u produktu přicházejí jako finální třešnička na dortu. V době krize vzniká mnoho nových problémů a zároveň vyplouvají na povrch problémy staré, které se za doby blahobytu často odkládaly nebo přehlížely. Pro designéra by tak období krize mělo být časem kreativním, plným příležitostí. Dobrým příkladem, i když velmi smutným a extrémním, je první a druhá svě-

POZVÁNKA NA PŘEDNÁŠKU

Agentura CzechTrade zve podnikatele na přednášku Václava Mlynáře, jejímž obsahem bude příběh sklárny BOMMA – od začátku přes současnost až do budoucnosti. Přednáška je součástí doprovodného programu největšího tuzemského festivalu designu Designblok, který proběhne ve dnech 7.–11. října v prostorách bývalého kláštera svatého Gabriela v Holečkově ulici na pražském Smíchově. V rámci doprovodného programu se od ředitelů zahraničních kanceláří CzechTrade v Německu, Maďarsku, Mexiku a jejich hostů mohou zájemci dozvědět například jak a jaké produkty v těchto zemích nabízet a jak je to tam s designem.

tová válka, kdy krize byly absolutní a lidem šlo o život. Tato doba je spojena jak s velkou tragédií, tak i s neuvěřitelným technologickým a inovativním pokrokem díky obrovským investicím do vývoje a výzkumu. Mnoho technologií, materiálů a výrobků, jež dnes používáme, bylo vyvinuto právě v té době. Krize velmi často ukáže, kdo svoji práci dělá dobře, a kdo ne. Platí to ve všech profesích. Dobří hráči přežijí a svoji pozici na trhu ještě upevní, ti špatní skončí a ti někde uprostřed musejí zabojovat. Správnou zbraní může být právě design.

› Aktuálním problémem je ekologie a využívání nových materiálů. Jak se na jejich používání díváte vy?

Ekologie je velké téma, které mě zajímá. Vždy se snažím k projektům přistupovat co možná nejudržitelněji. To ale neznamená, že pokaždé sáhnou po netradičních eko materiálech, které mnohdy ani nejsou tak ekologické, jak se na první pohled může zdát. Zastávám názor, že produkt by měl hlavně být vyroben kvalitně, aby sloužil co nejdéle. Mým cílem je navrhovat výrobky, jež dobře stárnou, dají se jednoduše opravit, lidé si jich váží, protože jim přinášejí radost i užitek. Takový produkt, i když je vyroben například z plastu, je z mého pohledu neekologičtější. ✘

Zuzana Sedmerová

Vedoucí manažerka projektu Design pro konkurenční schopnost CzechTrade

Foto: Shutterstock.com

Loni spotřeboval v průměru Kanadčan, který je oprávněn konzumovat alkohol, zhruba 71 litrů piva.

V Kanadě rychle přibylo pivovarů, restriktce na pití alkoholu slábnou

Za poslední dekádu se v Kanadě ztrojnásobil počet pivovarů. Zároveň ale kvůli zdravějšímu životnímu stylu místní spotřebitelé konzumují méně piva. Konkurence tedy houstne. Přesto se prosazují i české značky.

Loni bylo v Kanadě napočítáno přes tisíc pivovarů a sedm tisíc domácích značek piva. V poslední dekádě tak bylo možné zaznamenat velmi rychlý nárůst pivo-

varů. Oproti roku 2010 se jejich množství více než ztrojnásobilo. Nepřibylo však mnoho velkých pivovarů, spíše menších a minipivovarů, z nichž 94 procent produkuje méně než 15 tisíc hektolitrů

piva. Boom zažívají craftová piva a přebírají obyčejným pivům podíl na trhu.

Růst ale neplatí o konzumaci piva spotřebiteli, která má naopak v posledních letech klesající tendenci. To může být způsobeno zdravým životním stylem Kanadčanů, zvýšením cen piva nebo vyšší konzumací lihovin na úkor piva. Mezi novou konkurencí pivovarů patří nealkoholické nápoje a jiné nové drinky, které si kanadští spotřebitelé čím dál více oblíbili na úkor konkurence.

Domácí produkce a prodej piva v posledních pěti letech stagnovaly a klesaly. Až vloni bylo uvařeno přes 22,5 milionu hektolitrů piva, což je nárůst o 4,2 procenta. Nicméně oproti roku 2013 se v loňském roce vyrobilo o téměř šest procent piva méně. Loni vypil Kanadan, který je oprávněn konzumovat alkohol, v průměru 71,2 litru piva, což představuje meziroční pokles o 4,6 procenta. Podle statistik a podle trendů to se spotřebou piva v Kanadě nevypadá pozitivně ani pro následující roky.

BUDVAR JE TU JAKO CZECHVAR

Poměrově bylo v Kanadě loni z celkového počtu prodaných piv 83 procent z domácí produkce a 17 procent z importovaného piva. Do Kanady se nejvíce dováží pivo z USA, Nizozemska, Mexika či Belgie, tyto země zajišťují dohromady až 70 procent dovozů piva.

Česká republika vyvážá do Kanady každoročně pivo v hodnotě okolo pěti milionů dolarů. Ve větších obchodech s alkoholem je možné nalézt několik značek čes-

ká společnost Anheuser-Busch InBev NV, která vlastní Budweiser, Labatt, Bud Light, Lucky Lager, Lakeport, Corona Extra, Alexander Keith's India Pale Ale či Stella Artois.

Pivo má i nadále významný dopad na kanadskou ekonomiku. Pivovarnictví zaměstnává mnoho pracovníků a podle posledních dat vytvořilo až 149 tisíc pracovních míst. Největší kanadské pivovary zaměstnávají každý 500 a více zaměstnanců. Příjem z práce činil v minulém roce 5,3 miliardy dolarů a na kanadském HDP se účastnil pivovarnický průmysl 13,6 miliardami dolarů.

LITR PIVA ZA 90 KORUN

Cena piva ve většině provincií i teritorií roste. Premiové značky z dovozu (například Stella Artois či Heineken) se prodávají od 5,49 kanadského dolaru za jeden litr (v přepočtu přibližně za 90 korun a více). Středně drahá piva (například Budweiser či Labatt Blue) se prodávají v rozmezí 4,53 až 5,48 kanadského dolaru za litr (v přepočtu přibližně za 75 až

Středně drahá piva (například Budweiser či Labatt Blue) se prodávají v přepočtu za 75 až 90 korun za litr.

kých piv. Zejména se jedná o Pilsner Urquell, Staropramen, Krušovice či Budějovický Budvar. Ten se po světě prodává pod názvem Budweiser Budvar, ale v Kanadě a USA má speciální název Czechvar.

Přestože se v Kanadě prodávají tisíce značek, najdou se jenom dvě společnosti, jež dominují trhu. Jedná se o Molson Coors Brewing Company, která vznikla v roce 2005 spojením kanadského Molson a Coors ze Spojených států. Tato společnost vlastní desítky dalších minipivovarů a zaujímá okolo 30 procent trhu. Mezi její značky patří Coors Light, Molson Canadian, Carling, Molson Dry či Molson Export, které se podílejí na prodeji piv více než 15 procenty. Další firmou, jež zaujímá dokonce přes 35 procent podílu na trhu s pivem, je belgicko-brazílská pivovarnic-

90 korun). Domácí piva se prodávají levněji a ceny za jeden litr jsou 4,52 dolaru a méně. Ceny závisejí také na politice cel, tarifů či daní, kdy každá provincie může toto ovlivnit.

TVRDÝ ALKOHOL JEN VE SPECIALIZOVANÉM OBCHODU, PIVO I V SUPERMARKETU

Na rozdíl od České republiky a jiných evropských zemí se prodej piva v Kanadě podobá spíš

tomu v USA. Alkohol nelze jen tak koupit v každém obchodě a panují i přísnější pravidla ohledně pití na veřejnosti, kdy se donedávna alkohol „na ulici“ ani pít nesměl. Z amerických filmů bylo možné vidět, že pokud někdo pil na ulici, tak většinou měl papírový sáček přes danou láhev, ať se jednalo o pivo, či lihovinu, aby se vyhnul konfliktu s místní policií.

I když je v Kanadě možné zakoupit a pít alkohol legálně od 18 let, neplatí to všude. Je to možné pouze v provinciích Alberta, Manitoba a Québec. Ve zbytku Kanady je věková hranice vyšší, a to 19 let. V obchodech je pak každý mladistvě vypadající člověk při nákupu nucen ukázat identifikační kartu, kde pokladník věk zkontroluje. Ve většině případů je možné alkohol zakoupit pouze v kamenném obchodě a dále ve specializovaných obchodech s alkoholem a tabákem. Tyto obchody se vyskytují většinou vedle větších supermarketů či hypermarketů, ale mají vždy oddělený vchod, aby nebylo možné nakoupit zároveň potraviny a alkohol. Tyto obchody se nazývají v Kanadě „liquor stores“, nejnámější z nich je Real Canadian Liquor Store či Canada Liquor Store Ltd.

Pivo je možné zakoupit i v některých hypermarketech, ale i zde je většinou oddělené od zbytku obchodu. Pivo je v Kanadě jen z pěti procent distribuováno do hypermarketů, do supermarketů ze 17 procent. Malé obchůdky ve městech téměř alkohol neprodávají, pokud ano, ceny bývají natolik nevhodné, že si Kanadané stejně nakoupí alkohol ve specializovaném obchodě. Poslední dobou lze vidět uvolnění těchto pravidel a Kanada přestává klást takové překážky milovníkům piva. Dříve byl i omezen prodej alkoholu v restauraci či baru, které umožňovaly si sednout na předzahrádku a vypít tak pivo či lihovinu na ulici – to odporovalo zákazku pití na veřejnosti. Nyní již zákaz neplatí a pít alkohol na zahrádkách se může, jen se nesmí například jít si zakouřit několik metrů od zahrádky a vzít si nápoj s sebou. ✘

Jaroslav Jelínek a Martina Dudová
Zahraniční kancelář CzechTrade v Calgary

ZÁMOŘSTÍ SLÁDCI PŘIJEDOU NA MISI DO ČESKA

České úřady již třetím rokem chystají na podzim incomingovou misi amerických a kanadských pivovarníků do České republiky. Jedná se o týdenní akci, při níž zámořští byznysmeni objíždějí české pivovary a sladovny, chmelnice, výrobce technologií na výrobu piva včetně výrobců plničků láhví, plechovek a sudů. Při misi se nevynechávají ani balírná a další relevantní podniky.

Ukrajinci, Indové či Filipínci. Programy ekonomické migrace přivedly sílu z ciziny

Už rok fungují vládní programy ekonomické migrace, které pomohly českým společnostem zaplnit několik tisíc pracovních míst, na něž nebylo možné najít vhodného českého zaměstnance. Programy prošly na jaře útlumem kvůli pandemii koronaviru, opět už ale fungují téměř bez omezení.

Prvního září uplynul rok od spuštění vládních programů ekonomické migrace. Programy navázaly na úspěšnou realizaci řady projektů a režimů ekonomické migrace, které byly postupně spouštěny od roku 2012 a jež byly loni v září transformovány do vládních programů. Cílem této transformace bylo projekty a režimy zpřehlednit a zjednodušit. Programy se rozšířily na více států. Firmy tak mohou své budoucí zaměstnance hledat v různých částech světa.

Dva programy jsou zaměřené na vysoce kvalifikované profese. Konkrétně se jedná o Program klíčový a vědecký personál a Program vysoce kvalifikovaný zaměstnanec. Pro středně a nízko kvalifikované pracovníky je určen Program kvalifikovaný specialista je v rámci programů možné najímat z celého světa, středně a nízko kvalifikované pouze z Ukrajiny, Mongolska, Srbska, Filipín, Indie, Běloruska, Moldavska, Černé Hory a Kazachstánu.

Účastníky programů jsou na jedné straně zaměstnavatelé splňující stanovená kritéria, na straně druhé zahraniční pracovníci z třetích států. Ti mají garantován přednostní přístup na zastupitelské úřady k podání žádosti o pobytové oprávnění a další výhody. Vysoce kvalifikovaní pracovníci mohou využít kromě zaměstnaneckých karet i modré karty. Pro ně nejsou, na rozdíl od zaměstnanc-

kých karet, stanovené žádné roční kvóty. Nejčastějšími žadateli o modré karty byli dosud specialisté v oblasti informačních a komunikačních technologií nebo marketingu. Menší uplatnění měly ve zdravotnictví.

PROGRAM KLÍČOVÝ A VĚDECKÝ PERSONÁL

Jako nejvýhodnější z programů určených pro specializovaný personál byl navržen Program klíčový a vědecký personál. Nejvíce jej využívali zaměstnavatelé, kteří měli zájem o specialisty z Japonska, Jižní Koreje, Ruska, Ukrajiny, Turecka, Indie a USA. Do programu bylo zařazeno také několik osob v postavení statutárních orgánů společností. V rámci

Občané Ukrajiny se v Programu vysoce kvalifikovaný zaměstnanec uplatňovali především ve zdravotnictví jako všeobecné a praktické sestry či lékaři bez atestace.

programu je největší zájem o řídicí pracovníky, IT specialisty, specialisty v oblasti marketingu, účetní a auditory, právníky, ale také o výzkumné pracovníky nebo novináře. Za rok existence programu bylo zařazeno 895 uchazečů včetně rodinných příslušníků ze 110 společností. Nejčastěji je žádáno o zaměstnaneckou kartu (372), dále o kartu vnitropodnikové

převedeného zaměstnance (79) a modrou kartu (67). Účastníkům programu je umožněno žádat o pobytová oprávnění i se svými rodinnými příslušníky a nahradit například doklad o vzdělání, ubytování i pracovní smlouvou písemným prohlášením zaměstnavatele. Stát garantuje vyřízení žádosti o pobytové oprávnění do 30 dnů.

PROGRAM VYSOCE KVALIFIKOVANÝ ZAMĚSTNANEC

Hlavními zdrojovými zeměmi v Programu vysoce kvalifikovaný zaměstnanec byly Ukrajina a Indie. Občané Ukrajiny se uplatňovali především ve zdravotnictví jako všeobecné a praktické sestry či lékaři bez atestace. Do konce července bylo do programu zařazeno 170 zdravotníků. Začátkem letošního roku byl zaznamenán mírný pokles v počtu zařazených uchazečů ze strany poskytovatelů zdravotnických služeb. Po znovuspuštění programu se zájem o zdravotníky začal zvyšovat (od poloviny května bylo zařazeno 40 zdravotníků spolu s rodinnými příslušníky). Indové se naopak díky spíše technickému vzdělání uplatňovali v technologických profesích, zejména jako programátoři, nebo v sektoru služeb.

Další početnou skupinou, o kterou byl zájem v IT oborech, tvořili Rusové, Bělorusové a Egypťané. Do České republiky přijeli v rámci tohoto programu také manažeři, učitelé a lektori z USA, specialisté

Foto: Shutterstock.com

ze Srbska nebo Jižní Koreje, technici z Vietnamu. Od září 2019 do letošního srpna bylo zařazeno skoro 600 uchazečů (včetně 150 rodinných příslušníků) ze 120 společností. Většina z nich žádala o zaměstnaneckou kartu, pouze 81 o modrou kartu. Účastníkům programu i jejich rodinným příslušníkům je velmi rychle přidělen termín pro podání žádosti o pobytové oprávnění, přičemž i zde je možné nahradit například doklad o vzdělání či ubytování písemným prohlášením zaměstnavatele.

PROGRAM KVALIFIKOVANÝ ZAMĚSTNANEC

V Programu kvalifikovaný zaměstnanec byla nejvíce poptávanou zemí Ukrajina. Dlouhodobě převažuje velký zájem také o pracovníky z Mongolska, Filipín a Kazachstánu. U těchto zemí pravidelně docházelo k vyčerpání stanovených měsíčních kapacit. U ostatních zemí se kvóty vyčerpávaly postupně. Program využívali rovněž někteří poskytovatelé zdravotních služeb – například pro obory sanitáře, ošetřovatele nebo pracovníky v sociálních službách.

Občané Ukrajiny se v Programu vysoce kvalifikovaný zaměstnanec uplatňovali především ve zdravotnictví jako všeobecné a praktické sestry či lékaři bez atestace.

Za rok existence programu bylo zařazeno více jak 20 tisíc uchazečů z několika stovek firem napříč celou Českou republikou, přičemž je třeba brát v potaz, že od poloviny března do poloviny června byl program pozastaven kvůli pandemii.

DOPADY PANDEMIE NEMOCI COVID-19

Na fungování programů se letos podepsala restriktivní opatření proti šíření koronaviru, která se začala v podstatě celosvětově přijímat v březnu. Pandemie také posunula diskusi o případném navýšení kapacit některých programů. Z důvodu uzavření zastupitelských úřadů bylo pozastaveno přijímání žádostí do všech vládních programů. Od poloviny května se restrikce, vzhledem k příznivější epidemiologické situaci, začaly postupně uvolňovat a opětovně se spouštěly i programy.

Zpočátku bylo možné zařazovat pouze některé zahraniční uchazeče, nejdříve jako klíčové nebo další pracovníky ve zdravotnictví a v sociálních službách, později též vysoce kvalifikované zaměstnance. Od 15. června fungovaly všechny programy v plném rozsahu, pokud jde o profese, a od 1. srpna také co se týče většiny zemí světa. V současné době se příjezd a pobyt cizinců na území ČR řídí ochranným opatřením ministra zdravotnictví.

Programy ekonomické migrace pomáhaly v uplynulém roce zaměstnavatelům získat potřebnou pracovní sílu a zaměstnavatelé obecně v průběhu roku vyjadřovali spokojenost s jejich fungováním. Situace na trhu práce je však nyní složitá a možné dopady pandemie koronaviru na poptávku po zahraničních pracovnících lze v tuto chvíli jen těžko předvídat. Nicméně stále platí, že některé sektory se stále potýkají s nedostatkem pracovních sil. Chybí například zdravotníci, výzkumní pracovníci, počítačová experti, pracovníci ve stavebnictví nebo v zemědělství. Zaměstnávání zahraničních pracovníků skrze vládní programy pro ně představuje cestu, jak svou situaci řešit. ✖

Ivana Sujová

Odbor evropského a mezinárodního práva
Sekce EU a zahraničního obchodu
Ministerstvo průmyslu a obchodu

Startup z Ostravy vyvinul exoskelet na pomoc postiženým

Inovativní firma na podzim uvede na český trh první verzi svého rehabilitačního exoskeletu. Chystá i jeho složitější variantu a především expanzi do zahraničí.

Rehabilitaci horních končetin po různých nemocech, které omezují jejich hybnost, umožní speciální rehabilitační exoskelet vyvinutý ostravským startupem Theosun technologies.

„Náš projekt rehabilitační exoskelet horních končetin vznikl v době, kdy jsem dokončil svou diplomovou práci na Vysoké škole báňské – Technické univerzitě Ostrava na toto téma. Následně nás s mým dlouholetým kamarádem Jakubem Pšočkou napadla myšlenka nenechat tento projekt na papíře, ale dopracovat jej k uvedení na trh,“ popisuje spoluzakladatel a jednatel společnosti Radim Strejček.

Díky těmto postupným krokům vznikla v roce 2018 technologická firma Theosun technologies, která se zaměřuje na vývoj a výzkum zdravotnických prostředků. V oboru vidí Radim Strejček obrovskou příležitost, jak pomoci mnoha pacientům po celém světě, kteří trpí například spasticitou způsobenou dětskou mozkovou obrnou nebo cévní mozkovou příhodou. „Díky moderním technologiím můžeme pomoci v efektivitě práce fyzioterapeutům, kteří s těmito pacienty denně cvičí. Celý projekt má globální ambice výrazně zefektivnit celou dosavadní léčbu těchto pacientů a práci fyzioterapeutů,“ říká Radim Strejček.

JEDNODUCHÉ ŘEŠENÍ

Projekt sází na jednoduchost. „Soustředíme se na jednoduché a intuitivní ovládání pro samotného pacienta,

Foto: Shutterstock.com

Výviný exoskelet by měl pomáhat s rehabilitací horních končetin (ilustrační foto).

aby se fyzioterapeut mohl co nejvíce věnovat složitější a kvalifikovanější práci,“ vysvětluje Radim Strejček. Svůj rehabilitační exoskelet startup pro začátek zjednodušil na polohovatelnou ortézu, kterou si pacient dokáže sám obléci, utáhnout a nastavit do potřebné polohy jen jednou rukou.

V současné době prochází exoskelet klinickým hodnocením a na přelomu října a listopadu by měl být uveden na trh. Exoskelet budou využívat především takzvaná spastická centra, rehabilitační ústavy, nemocnice a neurologické kliniky.

Vývoj exoskeletu podpořil také Startup Voucher od Moravskoslezského kraje. „Vnímáme ho jako obrovskou podporu, které si velice vážíme a chystáme se ji využít na zmiňovanou certifikaci a uvedení výrobku na trh. Je to pro nás důležitý bod, ve kterém si člověk uvědomí spoustu věcí. Například že náš projekt dává smysl i zkušeným lidem, kteří podnikají řadu let. V rámci Startup Vouchera nám tito lidé budou předávat spoustu cenných rad a zkušeností, které nám pomohou nasměřovat náš projekt správným směrem,“ zmiňuje Radim Strejček.

PŘÍPRAVA NA EXANZI

V současnosti je vývoj ve fázi finálního testování s fyzioterapeuty. „Díky jejich zkušenostem jsme dokázali vyladit spoustu maličkostí, které však v celku hrají obrovskou roli,“ podotýká inovátor. V Česku by podle něj mohly exoskelet využívat stovky pacientů a rehabilitačních středisek ročně. Velký potenciál vidí také v zahraničí. Tuzemský trh však bude zpočátku zásadní. „Můžeme se na něm spoustu věcí naučit a lehce nasbírat zkušenosti od fyzioterapeutů. Se vstupem do zahraničí rozhodně nechceme otálet a v momentě, kdy zvládneme uspokojit poptávku v České republice, zahájíme expanzi,“ plánuje spoluzakladatel startupu.

Právě technologie přitom podle něj mají v oboru velkou perspektivu. „Vývoj exoskeletů dnes nabírá obrovskou rychlost, ale stále jej brzdí vysoké pořizovací náklady. To se během pár let změní. Bude běžné vidět člověka, který se dříve mohl pohybovat jen na invalidním vozíku, oblečeného v exoskeletu, jak jde třeba na nákup,“ uzavírá Radim Strejček. ✕

Dalibor Dostál, BusinessInfo.cz

**Více o vývoji
exoskeletu**

Video: Vyrobíme beton z recyklovaného stavebního odpadu, říká podnikatel

Česká společnost ERC-TECH vyvinula světově unikátní postup výroby betonových směsí z recyklovaných stavebních odpadů. Její ředitel vysvětluje, jak vysoké mohou být úspory při využití inovativních technologií.

Rozhovor s Pavlem Goreckým

Digitální podpisy se blíží originálům, ale fungují i na dálku

V Německu a dalších vyspělých zemích jsou moderní biometrické podpisy široce využívány. V Česku by mohly přispět k další digitalizaci podnikání, ale i činnosti veřejné správy. Možnosti využití zvyšuje i koronavirová situace.

Více o nových digitálních podpisech

Video: Chytrá aplikace pomůže při cestování proti koronaviru

Česká technologická společnost SmartGuide nabídne Čechům možnost cestovat bezpečně, a to s minimalizací rizika nákazy koronavirem. Díky chytré aplikaci se mohou podívat na místa, která nejsou přeplněna turisty.

Více o aplikaci SmartGuide

Program „Vím o všem“ pomůže stavebníkům

Elektronický stavební deník, evidenci docházky a majetku a další administrativu spojenou se stavbou spojuje jediný program. Firmám významně zjednodušuje práci, umožňuje šetřit náklady na stavbu a zároveň přináší časovou úsporu.

Možnosti aplikace pro stavaře

Ozon může při praní nahradit chemii

Současná pandemie koronaviru znovu upřela zájem na techniky ničení virů, ať v průmyslu, nebo v domácnostech. Odborníci upozorňují, že v této oblasti je dlouhodobě podceňované nasazení ozonu, přestože se mu tuzemské firmy věnují již tři desetiletí.

Jak se prosazuje ozon

Do soutěže Adaptterra Awards míří 21 projektů

Veřejné hlasování o nejlepší nápad, jak připravit česká města a krajinu na projevy změn klimatu, bylo zahájeno v srpnu. Vítěz vzejde z jedenadvaceti nejlepších českých projektů ozeleňování budov, ochlazování městských ulic nebo navrácení vody do krajiny.

Více o soutěži Adaptterra Awards

České oficiální účasti na veletrzích a výstavách

7. - 11. 12. 2020 **MPO**

TUBE

Düsseldorf, Německo

Nejvýznamnější světový veletrh pro zpracování potrubí i trubek je TUBE v Německu, kde se navazují cenné kontakty. Vystavovatelé zde budou prezentovat inovace v oboru.

Kontakt: Věra Fousková
fouskovav@mpo.cz

21. - 25. 2. 2021 **MPO**

SIMA

Paříž, Francie

Veletrh je určený nejen pro všechny zemědělece, lesníky či výrobce technologií pro farmáře, ale i pro technologické firmy, které se zabývají obnovitelnými zdroji energie, zavlažováním, ochranou úrody a rovněž využitím robotiky

Foto: Shutterstock.com

v souvisejících oborech. Organizátoři počítají s 1800 vystavovateli ze 42 zemí. Počet návštěvníků ze 140 zemí by měl přesáhnout 230 tisíc.
Kontakt: Věra Fousková
fouskovav@mpo.cz

2. - 5. 3. 2021 **MPO**

Zuliefermesse

Lipsko, Německo

Akce je orientována zejména na technologii z oboru slévárství. Přes 400 vystavovatelů by mělo navštívit 22 tisíc potenciálních odběratelů,

obchodníků. Odborníci zde budou hledat technologie pro automobilový průmysl a strojírenství, elektrotechniku a elektroniku, plastikářský průmysl a zdravotnictví, i polotovary, komponenty vyrobené z kovů a plastů. Vystavovatelé by měli nabídnout služby zefektivňující výrobní procesy.

Kontakt: Vladimíra Formanová
formanova@mpo.cz

19. - 21. 5. 2021 **MPO**

KIHE

Almaty, Kazachstán

Kazašský mezinárodní veletrh orientovaný na zdravotnictví je největší akcí svého druhu v centrální Asii. Veletrh loni zprostředkoval setkání firem z 21 zemí, včetně Velké Británie, Německa, Kanady, Číny, Turecka, Švýcarska a Japonska, za účasti více než tři tisíc specialistů ze zdravotnictví. Vystavovatelé představí nejen nové zdravotnické prostředky a technologie, ale i nejnovější farmaceutické produkty. Součástí veletrhu je prezentace řady nových vědeckých poznatků z oboru.

Kontakt: Vladimíra Formanová
formanova@mpo.cz

Foto: Shutterstock.com

Akce exportního vzdělávání CzechTrade

30. 9. **ONLINE SEMINÁŘ**

Jak se prosadit na vietnamském trhu

Prakticky zaměřený seminář přiblíží českým firmám aktuální exportní příležitosti ve Vietnamu, strategii vstupu na tento trh, tipy pro obchodování s vietnamskými firmami, výhody nově platné Dohody o volném obchodu mezi EU a Vietnamem (EVFTA). To vše od ředitele zahraniční kanceláře CzechTrade v Ho Či Minově Městě a jeho hostů.

Cena: zdarma

1. 10. **ONLINE SEMINÁŘ**

Jak na e-shop právně správně

Naučíte se, jaké máte jako provozovatel e-shopu povinnosti, na co myslet ve smlouvách s dodavateli a obchodními partnery, jak si nastavit všeobecné obchodní podmínky, jak řešit reklamace zákazníků nebo jak se popasovat s ochranou osobních údajů.

Cena: zdarma

7. - 11. 10. **PRAHA**

CzechTrade na akci Designblok 2020

V rámci akce Designblok 2020 je připravena expozice CzechTrade v superstudiu, kde vám budou k dispozici odborníci pro konzultace obchodních záměrů v zahraničí. Poradíme, jak získáte finanční dotaci na nový design výrobků i s výběrem designéra. Designéři se zde mohou bezplatně registrovat do Adresáře designérů CzechTrade.

Cena: vstupenka na Designblok

13. 10. **ONLINE SEMINÁŘ**

Možnosti využití rozšířené reality ve firmách a její výhody pro export

Cílem této online akce je seznámit účastníky se současným stavem využití rozšířené reality v průmyslovém prostředí a výhodami jejího využití při montáži, údržbě, prezentaci výrobku i exportu zboží do zahraničí.

Cena: zdarma

Podrobné informace o seminářích a konferencích naleznete na www.exportnivzdelavani.cz nebo www.czechtrade.cz/kalendar-akci.

CT

Agentura CzechTrade organizuje české účasti na mezinárodních veletrzích – přehled viz

CzechTrade zajistí firmám společnou expozici a podpoří zvýšení zájmu o české vystavovatele ze strany zahraničních obchodních partnerů. Malé a střední firmy mohou na svou prezentaci čerpat finanční podporu v rámci projektu NOVUM a NOVUM KET.

MPO

MPO pořádá české oficiální účasti na veletrzích v zahraničí – přehled viz

Premium čtvrtletní předplatné

euro°

Ve spolupráci s FINANCIAL TIMES

13 vydání týdeníku Euro
včetně elektronické verze
ke stažení na www.alza.cz/euro
+ 7 speciálů

Jen **42 Kč** týdně

550 Kč čtvrtletně

V rámci předplatného také získáte přístup
k premium článkům na www.euro.cz bez reklam

Objednávejte na europredplatne.cz

ZVEME VÁS NA STÁNEK CZECHTRADE NA VELETRHU

22.–26. 9. 2020
HALA 1

PRODISKUTUJEME VAŠE EXPORTNÍ ZÁMĚRY A DOPORUČÍME ŘEŠENÍ. PŘEDSTAVÍME NOVÉ BEZPLATNÉ SLUŽBY VČETNĚ DOTAČNÍCH PROJEKTŮ. PORADÍME VÁM, JAK DÍKY ZAPOJENÍ PRŮMYSLOVÉHO DESIGNU MŮŽETE ZVÝŠIT HODNOTU SVÉHO VÝROBKU, A TÍM I ŠANCE NA ÚSPĚCHY V ZAHRANIČÍ.

V RÁMCI VELETRHU PRO VÁS BUDEME REALIZOVAT DVA SEMINÁŘE:

- **22. 9. 14.30–15.30**

Inovativní řešení produktu jako jeden z klíčů k úspěchu na zahraničních trzích
chytré víceúčelové ploty AITAA system / designový městský mobiliář mmcité
/ prosazení produktu na zahraničních trzích se zaměřením na Velkou Británii /
aktivity CzechTrade pro české exportéry a konkrétní příležitosti
ze zahraničních trhů

- **23. 9. 13.30–14.30**

Nové materiály a jejich použití v souladu s principy cirkulární ekonomiky
knihovna materiálů materiO Prague / služby a dotační aktivity
CZECHTRADE | DESIGN PRO EXPORT

Účast na seminářích je bezplatná a přihlásit se můžete
na webu www.czechtrade.cz/kalendar-akci
nebo emailem na adresu: nikola.palinkova@czechtrade.cz

EXPERT NA VÁŠ EXPORT